

**PRÍRUČKA K OPRÁVNENOSTI
VÝDAVKOV PRE DOPYTOVO
ORIENTOVANÉ PROJEKTY**

Operačného programu
Kvalita životného prostredia

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

Riadiaci orgán pre Operačný program Kvalita životného prostredia

verzia 2.6, 15. jún 2021

Obsah

1.	Zoznam použitých skratiek	3
2.	Úvod	5
3.	Podmienky oprávnenosti výdavkov	6
3.1.	Všeobecné podmienky oprávnenosti výdavkov	6
3.2.	Špecifické podmienky oprávnenosti výdavkov	8
4.	Členenie oprávnených výdavkov	10
4.1.	Priame výdavky	10
4.2.	Nepriame výdavky	10
4.2.1	Reálne vykazovanie nepriamych výdavkov	11
5.	Zjednodušené vykazovanie výdavkov	12
5.1.	ZVV formou paušálnej sadzby a členenie oprávnených výdavkov	13
5.2.	Paušálna sadzba na nepriame výdavky	14
5.3.	Paušálna sadzba na ostatné výdavky projektu	15
5.4.	Paušálna sadzba na výdavky na zamestnancov	16
6.	Pravidlá oprávnenosti pre najčastejšie sa vyskytujúce výdavky	18
6.1.	Stavebné práce (stavby)	18
6.2.	Nákup stavieb	18
6.3.	Nákup pozemkov	19
6.4.	Prípravná a projektová dokumentácia	20
6.5.	Stavebný dozor	21
6.6.	Odborný autorský dohľad	22
6.7.	Odborný geologický dohľad	22
6.8.	Nákup hmotného a nehmotného majetku (okrem nehnuteľností)	23
6.9.	Finančný prenájom a operatívny nájom	24
6.10.	Osobné výdavky	24
6.11.	Cestovné náhrady	28
6.12.	Externé služby (zabezpečené dodávateľským spôsobom)	30
6.13.	Finančné výdavky a poplatky	31
6.14.	Daň z pridanej hodnoty a iné dane	31
6.15.	Rezerva na nepredvídané výdavky	32
7.	Kategorizácia oprávnených výdavkov	33
7.1	Číselník oprávnených výdavkov	33
8.	Neoprávnené výdavky pre dopytovo orientované projekty	40
9.	Podmienky hospodárnosti výdavkov	43
9.1.	Postupy na posúdenie hospodárnosti výdavkov	45

1. Zoznam použitých skratiek

AFK	administratívna finančná kontrola
CKO	Centrálny koordinačný orgán
COPV	celkové oprávnené priame výdavky
COV	celkové oprávnené výdavky
číselník	Číselník oprávnených výdavkov pre DOP OP KŽP
DOP	dopytovo orientovaný projekt OP KŽP
DPH	daň z pridanej hodnoty
EFRR	Európsky fond regionálneho rozvoja
EŠIF	európske štrukturálne a investičné fondy (<i>OP KŽP je spolufinancovaný z dvoch EŠIF, a tými sú Kohézny fond a Európsky fond regionálneho rozvoja</i>)
EÚ	Európska únia
FK	finančná kontrola
FKnM	finančná kontrola na mieste
FL	finančný limit
HAP	hlavná aktivita projektu
ITMS2014+	IT monitorovací systém pre programové obdobie 2014 - 2020
Manuál pre IKV	Manuál pre informovanie, komunikáciu a viditeľnosť podpory z OP KŽP
MP	metodický pokyn
MV SR	Ministerstvo vnútra SR
NFP	nenávratný finančný príspevok
OHV	overovanie hospodárnosti výdavku
OP	operačný program
OP KŽP	Operačný program Kvalita životného prostredia
PL	percentuálny limit
PO	prioritná os OP KŽP
Poskytovateľ	riadiaci orgán/sprostredkovateľský orgán pre OP KŽP
PPP	podmienka poskytnutia príspevku
Príručka	Príručka k oprávnenosti výdavkov pre dopytovo orientované projekty OP KŽP
Príručka k procesu VO	Jednotná príručka pre žiadateľov/prijímateľov k procesu a kontrole verejného obstarávania/obstarávania (<i>vydaná CKO</i>)
Príručka pre prijímateľa	Príručka pre prijímateľa OP KŽP
PS	paušálna sadzba (<i>ako jedna z foriem zjednodušeného vykazovania výdavkov</i>)
RO	riadiaci orgán pre OP KŽP
Rozhodnutie o schválení ŽoNFP	rozhodnutie o schválení žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku
SAŽP	Slovenská agentúra životného prostredia
SIEA	Slovenská inovačná a energetická agentúra
SO	sprostredkovateľský orgán pre OP KŽP
SR	Slovenská republika
ŠC	špecifický cieľ OP KŽP
ŠR	štátny rozpočet
TPC	tuzemská pracovná cesta
VO	verejné obstarávanie
Výzva	výzva na predkladanie žiadostí o poskytnutie nenávratného finančného príspevku
zákon o VO	zákon o verejnom obstarávaní
ZIN	zvýšená investičná náročnosť
Zmluva o poskytnutí NFP	zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku
ZPC	zahraničná pracovná cesta
ZVV	zjednodušené vykazovanie výdavkov
ŽoNFP	žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku
ŽoP	žiadosť o platbu

Skratky legislatívy SR a EÚ

cestný zákon	Zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov
geologický zákon	Zákon č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov
nariadenie o rozpočtových pravidlách	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 v platnom znení
Občiansky zákonník	Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov
stavebný zákon	Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov
všeobecné nariadenie	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 v platnom znení
zákon o cenách	Zákon č. 18/1996 Z. z. o cenách v znení neskorších predpisov
zákon o cestovných náhradách	Zákon č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov
zákon o dani z príjmov	Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov
zákon o DPH	Zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov
zákon o obmedzení platieb v hotovosti	Zákon č. 394/2012 Z. z. o obmedzení platieb v hotovosti
zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie	Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o príspevku z EŠIF	Zákon č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy	Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy	Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o správnych poplatkoch	Zákon č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov
zákon o štátnej pomoci	Zákon č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o štátnej pomoci)
zákon o štátnej službe	Zákon č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o účtovníctve	Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov
zákon o verejnom obstarávaní	Zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb	Zákon č. 282/2015 Z. z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch	Zákon č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákonník práce	Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov

2. Úvod

Príručka predstavuje metodický dokument v rámci riadiacej dokumentácie OP KŽP, zameraný na vymedzenie oprávnenosti výdavkov pre DOP.

Príručka je **jednotná pre PO 1 - 4** a zohľadňuje pravidlá oprávnenosti výdavkov definované CKO na národnej úrovni v *Systéme riadenia európskych štrukturálnych a investičných fondov* na programové obdobie 2014 - 2020, v *MP CKO č. 4 k číselníku oprávnených výdavkov*, *MP CKO č. 6 k pravidlám oprávnenosti pre najčastejšie sa vyskytujúce skupiny výdavkov*, ako aj v *MP CKO č. 18 k overovaniu hospodárnosti výdavkov* v znení platných verzií a aktualizácií. Príručka sa nevzťahuje na národné projekty, projekty technickej pomoci, veľké projekty¹ a projekty implementované prostredníctvom finančných nástrojov.

Cieľom Príručky je zdefinovať pravidlá oprávnenosti výdavkov pre DOP a vytvoriť tak podmienky pre transparentné, jednoznačné a efektívne posudzovanie oprávnenosti výdavkov projektov zo strany Poskytovateľa v procese schvaľovania ŽoNFP a kontroly realizácie projektov. Príručka popisuje všeobecné, ako aj špecifické podmienky oprávnenosti výdavkov, definuje členenie oprávnených výdavkov vo vzťahu k aktivitám projektu (na priame a nepriame výdavky), vymedzuje formy ZVV uplatniteľné v rámci DOP, stanovuje pravidlá oprávnenosti pre najčastejšie sa vyskytujúce výdavky v rámci DOP a kategorizuje najčastejšie sa vyskytujúce typy oprávnených výdavkov do tried a skupín oprávnených výdavkov. Príručka ďalej definuje postupy na OHV využívané pri DOP. Príručka zároveň uvádza výdavky, ktoré sú neoprávnené na financovanie v rámci DOP.

Za interpretáciu oprávnenosti výdavkov v súlade s touto Príručkou zodpovedá Poskytovateľ. Ministerstvo životného prostredia SR ako RO si vyhradzuje právo, v prípade potreby, informácie v tejto Príručke upraviť, doplniť alebo aktualizovať, a to najmä v nadväznosti na skúsenosti, ktoré vyplynuli z implementačného procesu. O aktualizácii Príručky bude RO informovať žiadateľov/Prijímateľov na webovom sídle OP KŽP (www.op-kzp.sk). Za účelom opravy prípadných formálnych nedostatkov v platnej verzii Príručky (napr. chyby v písaní, nesprávne uvedený odkaz, nefunkčné hypertextové prepojenie, preklepy a pod.), ktoré nemenia pravidlá a podmienky uvedené v Príručke, si RO vyhradzuje právo na ich opravu bez potreby informovať žiadateľov/Prijímateľov o vykonaných opravách. Všetky verzie Príručky a jej príloh (ak relevantné), vrátane verzií zverejnených formou sledovania vykonaných zmien, sú dostupné na [tomto mieste](#) webového sídla OP KŽP. Táto Príručka, a rovnako tak každá jej aktualizácia, nadobúda platnosť dňom jej schválenia a účinnosť dňom jej zverejnenia na webovom sídle OP KŽP.

Príručka v znení príslušnej verzie sa pre žiadateľov/Prijímateľov **stáva záväznou vtedy**, keď sa na predmetnú verziu Príručky odvoláva príslušná Výzva.

Informácie, ako aj pravidlá k dokladovaniu (preukazovaniu), účtovaniu a úhrade oprávnených výdavkov v etape realizácie projektu sú detailne uvedené v platnej verzii [Príručky pre prijímateľa](#), ktorá sa v nadväznosti na oblasti podpory líši nasledujúco:

- *Príručka pre prijímateľa* pre oblasti podpory: PO 1, PO 2 a PO 3 (ŠC 3.1.2), vydaná SO - SAŽP,
- *Príručka pre prijímateľa* pre oblasť podpory: PO 3 (ŠC 3.1.1 a 3.1.3), vydaná SO - MV SR,
- *Príručka pre prijímateľa* pre oblasť podpory: PO 4, vydaná SO - SIEA.

¹ V zmysle čl. 100 všeobecného nariadenia.

3. Podmienky oprávnenosti výdavkov

Pravidlá oprávnenosti výdavkov sú stanovené na vnútroštátnej úrovni v súlade s čl. 65 ods. 1 všeobecného nariadenia s ohľadom na platnú národnú legislatívu, najmä zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy, zákon o účtovníctve a zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, okrem prípadov, keď sú stanovené osobitné pravidlá vo všeobecnom nariadení alebo pravidiel pre jednotlivé fondy.

3.1. Všeobecné podmienky oprávnenosti výdavkov

Vecná oprávnenosť výdavkov

Z hľadiska vecnej oprávnenosti musí výdavok spĺňať nasledujúce podmienky²:

- a) výdavok je v súlade s platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi (napr. zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy, zákon o VO, zákon o štátnej pomoci, Zákonník práce, zákon o DPH, zákon o účtovníctve) a podmienkami definovanými vo Výzve;
- b) výdavok je vynaložený na projekt (existencia priameho spojenia s projektom) schválený Poskytovateľom a realizovaný v zmysle podmienok Výzvy, podmienok schémy pomoci de minimis, príp. schémy štátnej pomoci, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť Výzvy, podmienok Zmluvy o poskytnutí NFP, resp. Rozhodnutia o schválení ŽoNFP v prípade, keď Poskytovateľom a Prijímateľom je tá istá osoba;
- c) výdavky sú vynaložené v súlade s pravidlami OP na oprávnené aktivity, v súlade s obsahovou stránkou projektu, zodpovedajú časovej následnosti aktivít projektu, sú plne v súlade s cieľmi projektu a prispievajú k dosiahnutiu plánovaných cieľov projektu;
- d) výdavok je primeraný, t. j. zodpovedá obvyklým cenám v danom mieste a čase a zodpovedá potrebám projektu;
- e) výdavok spĺňa zásady hospodárnosti, efektívnosti, účelnosti a účinnosti, vrátane zásady správneho finančného riadenia podľa čl. 33 nariadenia o rozpočtových pravidlách;
- f) výdavky musia byť identifikovateľné a preukázateľné a musia byť doložené účtovnými dokladmi, ktoré sú riadne evidované v účtovníctve Prijímateľa v súlade s platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi a Zmluvou o poskytnutí NFP³. Preukázanie výdavkov faktúrami alebo inými účtovnými dokladmi rovnocennej preukaznej hodnoty sa nevzťahuje na výdavky vykazované zjednodušeným spôsobom vykazovania a na úhradu preddavkových platieb (ak relevantné). Výdavky musia byť uhradené Prijímateľom a ich uhradenie musí byť doložené najneskôr pred ich predložením Poskytovateľovi⁴;
- g) výdavky súvisiace s preddavkovou platbou (ak relevantné) spĺňajú podmienky uvedené v písm. a) - e) tohto odseku, vrátane časovej a územnej oprávnenosti výdavku, ako aj podmienky špecifikované v *Príručke pre prijímateľa* (ak relevantné).

V zmysle čl. 65 ods. 11 všeobecného nariadenia na jeden projekt možno udeliť príspevok z jedného alebo viacerých EŠIF alebo z jedného alebo viacerých OP a z iných nástrojov EÚ v prípade, keď výdavky vykázané v ŽoP z jedného z EŠIF nie sú vykázané v rámci príspevku z iného fondu alebo nástroja EÚ, ani príspevku z rovnakého fondu v rámci iného OP. Suma výdavkov, ktorá sa má zahrnúť do ŽoP z EŠIF, sa môže vypočítať pre každý EŠIF a pre dotknutý OP alebo operačné programy na pomernom základe v súlade s dokumentom, v ktorom sa stanovujú podmienky poskytnutia príspevku.

Časová oprávnenosť výdavkov

Z hľadiska časovej oprávnenosti musí výdavok v súlade s čl. 65 všeobecného nariadenia spĺňať nasledujúce podmienky:

- a) výdavok musí skutočne vzniknúť⁵ a byť uhradený Prijímateľom medzi 1. januárom 2014 a dňom ukončenia realizácie projektu, nie však neskôr ako 31. decembra 2023;

² Nižšie uvedené sa v prípade využitia ZVV aplikuje primerane.

³ Všade tam, kde sa uvádza Zmluva o poskytnutí NFP je primerane aplikovateľné aj Rozhodnutie o schválení ŽoNFP v prípade, keď Poskytovateľ a Prijímateľ je tá istá osoba.

⁴ Uvedené sa aplikuje primerane aj na poskytnutie zálohovej platby a poskytnutie predfinancovania.

⁵ Za dátum vzniku výdavku sa považuje dátum uskutočnenia účtovného prípadu, ktorý je jednou z náležitostí účtovného dokladu.

- b) platí, že výdavky projektu vznikajú v priebehu realizácie projektu, pričom môžu vzniknúť aj pred predložením ŽoNFP⁶ za podmienky, že projekt v rámci ktorého výdavky vznikajú, nesmie byť fyzicky ukončený (nemôžu byť ukončené všetky HAP) pred predložením ŽoNFP Poskytovateľovi bez ohľadu na to, či Prijímateľ uhradil všetky súvisiace platby. Príspevok z EŠIF môže byť poskytnutý na projekty, ktoré boli fyzicky ukončené alebo sa plne realizovali ešte pred predložením ŽoNFP Poskytovateľovi v prípade, ak sa prostredníctvom nich podporujú kapacity reakcie (opatrenia v reakcii) na krízu v súvislosti s výskytom ochorenia COVID-19. Takéto projekty môžu byť zároveň schválené aj pred schválením zmeneného OP (v ktorom sú doplnené aktivity/výdavky, podporujúce kapacity reakcie (opatrenia v reakcii) na krízu v súvislosti s výskytom ochorenia COVID-19);
- c) v prípade zmeny a doplnenia OP sú výdavky, ktoré sa stanú oprávnenými z dôvodu zmeny a doplnenia OP, oprávnené len odo dňa predloženia žiadosti o zmenu a doplnenie Európskej komisii. Odchylné od predchádzajúcej vety sú výdavky na projekty na podporu kapacít reakcie na krízu v kontexte výskytu ochorenia COVID-19 oprávnené od 1. februára 2020.

Územná oprávnenosť výdavkov

Z hľadiska územnej oprávnenosti musí výdavok spĺňať nasledujúce podmienky:

- a) výdavok je realizovaný na oprávnenom území, t. j. na území, na ktoré sa vzťahuje OP KŽP⁷;
- b) aktivity spolufinancované z EŠIF musia mať príčinnú väzbu na región/územie, na ktorý sa príspevok vzťahuje;
- c) výdavok má mať väzbu na podporovaný región/územie, ktorý musí mať z realizácie projektu preukázateľný úplný alebo prevažujúci prospech.

Projekty týkajúce sa poskytovania služieb občanom alebo podnikom, ktoré pokrývajú celé územie SR, sa považujú za umiestnené do všetkých oblastí OP KŽP v rámci SR. V takýchto prípadoch sa príslušným oblastiam OP KŽP pridelia výdavky na pomernom základe, a to podľa objektívnych kritérií.

V zmysle čl. 70 všeobecného nariadenia môže Poskytovateľ schváliť realizáciu projektu aj mimo oblasti OP, ale v rámci EÚ, ak sú splnené všetky tieto podmienky:

- a) projekt je prínosom pre oblasť OP;
- b) monitorovací výbor schválil projekt alebo príslušné druhy projektov;
- c) celková suma pridelená v rámci OP na projekty umiestnené mimo oblasti OP nepresahuje 15 % príspevku poskytnutého z EFRR a Kohézneho fondu na úrovni priority v čase prijatia OP;
- d) povinnosti orgánov zodpovedných za OP súvisiace s riadením, kontrolou a auditom, týkajúce sa projektu, plnia orgány zodpovedné za OP, v rámci ktorého je na daný projekt poskytnutý príspevok, alebo tieto orgány uzatvoria dohody s orgánmi v oblasti, v ktorej sa projekt realizuje.

V prípade projektov týkajúcich sa **propagačných aktivít** môžu výdavky vzniknúť mimo EÚ za predpokladu, že sú potrebné pre úspešnú realizáciu projektu.

V rámci aktivít OP KŽP financovaných z EFRR v PO 3 *Podpora riadenia rizík, riadenia mimoriadnych udalostí a odolnosti proti mimoriadnym udalostiam ovplyvneným zmenou klímy*, ktoré majú celoslovenskú územnú pôsobnosť (pozn.: oblasť Bratislavského samosprávneho kraja nie je oprávneným územím pre podporu z EFRR pre menej rozvinuté regióny), je potrebné výdavky oprávnené na financovanie z EFRR **pomerne (pro rata) znížiť**. Oprávnenosť výdavkov spolufinancovaných z EFRR na aktivity s dopadom na celé územie SR sa na základe pomeru rozlohy Bratislavského samosprávneho kraja k celkovej rozlohe SR **znižujú o 4,19 %**.

Nakoľko pomerná časť výdavkov, ktoré nie sú oprávnené z EFRR (pro rata), sa financuje zo zdrojov ŠR SR, uvedené **nemá vplyv na zvýšenie výšky spolufinancovania** zo strany žiadateľa. Mení sa iba pomer výšky zdrojov EFRR a ŠR SR. Požiadavky na zohľadnenie princípu „pro rata“ v rámci prípravy ŽoNFP budú podrobnejšie uvedené v *Príručke pre žiadateľa o nenávratný finančný príspevok*, ktorá tvorí prílohu Výzvy.

⁶ Uvedené sa netýka poskytovania príspevku z EŠIF v súlade s pravidlami štátnej pomoci alebo minimálnej pomoci. V tomto prípade sa postupuje v súlade s legislatívou EÚ v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci.

⁷ Oprávnené územie bude uvedené v príslušnej Výzve.

3.2. Špecifické podmienky oprávnenosti výdavkov

Štátna pomoc

Pravidlá oprávnenosti výdavkov upravené v tejto Príručke sa vzťahujú aj na poskytovanie príspevku v rámci pravidiel štátnej pomoci, pričom osobitné pravidlá oprávnenosti výdavkov sú zároveň upravené aj v príslušnej schéme štátnej pomoci, resp. schéme pomoci de minimis. Preto, aby bol výdavok považovaný za oprávnený, musí okrem pravidiel definovaných v tejto Príručke, spĺňať zároveň podmienky oprávnenosti stanovené v príslušnej schéme.

Pravidlá štátnej pomoci sa uplatňujú len v prípadoch, keď je Prijímateľom podnik, t. j. každý subjekt vykonávajúci hospodársku činnosť bez ohľadu na právne postavenie tohto subjektu a spôsob jeho financovania. Hospodárskou činnosťou v zmysle pravidiel štátnej pomoci je každá činnosť, ktorá spočíva v ponuke tovaru a služieb na danom trhu.

Projekty vytvárajúce čistý príjem

V prípade projektov, ktoré vytvárajú príjem, či už počas realizácie projektu alebo po jeho ukončení, je potrebné COV projektu znížiť o čisté príjmy⁸, aby bola zabezpečená primeraná výška príspevku (t. j. aby nedošlo k neadekvátnemu poskytovaniu finančných prostriedkov OP nad rámec skutočnej potreby projektu). Uvedená primeraná výška príspevku predstavuje tzv. „medzeru vo financovaní“, ktorá vzniká, ak čistý príjem za príslušné obdobie nedokáže v plnej miere pokryť investičné výdavky projektu.

Vzhľadom na uvedené platí, že oprávnené výdavky na projekty vytvárajúce príjmy neprevýšia súčasnú hodnotu investičných výdavkov, po odpočítaní súčasnej hodnoty čistého príjmu z investície za stanovené obdobie. Ak na spolufinancovanie nie sú oprávnené všetky investičné výdavky, čistý príjem sa pridelí pomerne k oprávneným a neoprávneným častiam investičných výdavkov.

Projekty vytvárajúce príjem sú projekty, ktoré zahŕňajú:

- investíciu do infraštruktúry, ktorej používanie je spoplatnené a priamo uhradené užívateľmi, alebo
- predaj alebo prenájom pozemkov alebo budov, alebo
- poskytovanie služieb za poplatok.

V podmienkach OP KŽP sa, z hľadiska povinností žiadateľa/Prijímateľa viažucich sa na výpočet a monitorovanie čistých príjmov, rozlišujú tri skupiny projektov vytvárajúce čistý príjem:

- a) **projekty vytvárajúce čistý príjem počas stanoveného referenčného obdobia⁹**, t. j. počas obdobia realizácie projektu, ako aj obdobia po jeho ukončení, ktorých COV sú **vyššie ako 1 000 000 EUR** (v zmysle čl. 61 všeobecného nariadenia);
- b) **projekty vytvárajúce čistý príjem počas realizácie projektu**, ktorých COV sú **rovné, alebo nižšie ako 1 000 000 EUR a zároveň vyššie ako 100 000 EUR** (v zmysle čl. 65, ods. 8 všeobecného nariadenia);
- c) **projekty vytvárajúce čistý príjem počas realizácie projektu**, ktorých COV sú **rovné, alebo nižšie ako 100 000 EUR**.

Povinnosť zohľadnenia čistých príjmov pri stanovení výšky príspevku sa **nevzťahuje na projekty**:

- ktoré negenerujú príjmy (napr. protipovodňové aktivity);

⁸ Čistými príjmami sa rozumie príjmy projektu po odpočítaní všetkých prevádzkových výdavkov a výdavkov na náhradu zariadenia s krátkou životnosťou, ktoré vzniknú v priebehu príslušného obdobia. Úspory prevádzkových nákladov, ktoré vznikli počas realizácie projektu, s výnimkou úspor nákladov vyplývajúcich z vykonávania opatrení v oblasti energetickej efektívnosti, sa považujú za čistý príjem, ak nie sú kompenzované rovnocenným znížením prevádzkových dotácií.

⁹ Obdobie odrážajúce ekonomickú životnosť investície, ktoré je dostatočne dlhé na to, aby zahrnilo jej pravdepodobné dlhodobé dopady. Pre jednotlivé sektory, resp. subsektory podpory v rámci OP KŽP sa uplatňujú tieto referenčné obdobia:

- odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd/zásobovanie pitnou vodou: 30 rokov,
- odpadové hospodárstvo: 25 rokov,
- energetika: 20 rokov,
- ostatné sektory: 15 rokov.

- na ktoré sa vzťahujú pravidlá štátnej pomoci (s výnimkou špecifických prípadov, kedy to priamo vyplýva z uplatniteľných pravidiel štátnej pomoci/pomoci de minimis);
- ktoré sú podporené z finančných nástrojov¹⁰.

Problematika zohľadňovania čistých príjmov pri výpočte výšky príspevku je podrobne upravená v platnej verzii dokumentu [Metodika pre vypracovanie finančnej analýzy projektu](#), zverejnenom na webovom sídle Poskytovateľa, v ktorom žiadateľ/Prijímateľ nájde všetky potrebné informácie.

Hotovostné platby

V zmysle § 2 zákona o obmedzení platieb v hotovosti sa platbou v hotovosti rozumie odovzdanie bankoviek alebo mincí v hotovosti v mene euro alebo bankoviek a mincí v hotovosti v inej mene odovzdávajúcim a prijatie tejto hotovosti príjemcom¹¹.

Hotovostné platby zahŕňajúce výdavky na obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku, vrátane výdavkov súvisiacich s obstaraním tohto majetku, nie sú oprávnené. V prípade úhrad spotrebného materiálu sú výdavky uhrádzané v hotovosti oprávnené, ak hotovostné platby jednotlivo neprekročia sumu **500 EUR**, pričom maximálna hodnota realizovaných úhrad v hotovosti v jednom mesiaci nepresiahne **1 500 EUR**.

Podľa § 4 zákona o obmedzení platieb v hotovosti pri právnických osobách a fyzických osobách - podnikateľoch sa zakazuje platba v hotovosti, ktorej hodnota prevyšuje **5 000 EUR** a platba v hotovosti medzi fyzickými osobami nepodnikateľmi, ktorej hodnota prevyšuje **15 000 EUR**. Podľa § 6 ods. 2 predmetného zákona hodnotou platby v hotovosti, ktorá je rozdelená na niekoľko samostatných platieb, je súčet hodnôt týchto platieb, ak tieto platby vyplývajú z jedného právneho vzťahu.

V zmysle § 8 písm. o) predmetného zákona sa zákaz nevzťahuje na platby v hotovosti odovzdané alebo prijaté odovzdávajúcim alebo príjemcom, ak povinnosť odovzdať alebo prijať platbu v hotovosti ustanovuje osobitný predpis, okrem iných aj zákon o cestovných náhradách.

Verejné obstarávanie a obstarávanie

Poskytovateľ môže v rámci príslušnej Výzvy (v časti 2. Podmienky poskytnutia príspevku, Kategória podmienok poskytnutia príspevku: Ďalšie podmienky poskytnutia príspevku) **stanoviť konkrétnu PPP týkajúcu sa VO na aktivity projektu**. V rámci tejto PPP môže Poskytovateľ napr. stanoviť, že žiadateľ je povinný mať ku dňu predloženia ŽoNFP, resp. najneskôr ku dňu doplnenia chýbajúcich náležitostí ŽoNFP v rámci administratívneho overenia vyhlásené, resp. ukončené VO/obstarávanie na všetky zákazky hlavnej/-ých aktivity/-ít projektu, ktoré budú realizované dodávateľsky (uskutočnenie stavebných prác, dodanie tovarov, poskytnutie služieb) a ktoré sú predmetom oprávnených aktivít projektu¹². V prípade stanovenia konkrétnej PPP týkajúcej sa VO/obstarávania sa žiadateľ riadi obsahom príslušnej Výzvy a jej príloh a v rámci ŽoNFP predkladá dokumentáciu v požadovanom rozsahu.

Pri realizácii VO v rámci projektu (t. j. pri obstarávaní tovarov, služieb a stavebných prác, ktoré sú predmetom projektu) **je žiadateľ/Prijímateľ povinný postupovať v súlade so zákonom o VO a podľa pravidiel a postupov určených CKO** v aktuálnej verzii [Príručky k procesu VO](#).

Pri realizácii obstarávania, na ktoré sa nevzťahuje pôsobnosť zákona o VO¹³, **je žiadateľ/Prijímateľ povinný postupovať podľa pravidiel a postupov určených CKO** v aktuálnej verzii [Príručky k procesu VO](#).

VO/obstarávania tovarov, služieb a stavebných prác potrebných pre realizáciu aktivít projektu, **budú overené** zo strany Poskytovateľa (t. j. jednotlivých SO) **počas výkonu kontroly/FK VO/obstarávania**.

Uvedené podmienky oprávnenosti výdavkov z oblasti VO/obstarávania sa vzťahujú na všetky najčastejšie sa vyskytujúce oprávnené výdavky uvedené v Príručke, ako aj ostatné, bližšie nemenované výdavky oprávnené na financovanie v rámci DOP, ktoré podliehajú VO/obstarávaniu.

¹⁰ Návrtná forma pomoci, ktorá je poskytovaná na podporu investícií, od ktorých sa očakáva, že budú finančne životaschopné, ale nemajú zabezpečené dostatočné financovanie z trhových zdrojov.

¹¹ Pre účely tejto Príručky sa odovzdávajúcim rozumie Prijímateľ a príjemcom sa rozumie dodávateľ.

¹² Výzva môže stanoviť aj výnimku z uvedenej povinnosti.

¹³ Pravidlá a postupy sú uvedené v platnej a účinnej verzii MP CKO č. 12 k zadávaniu zákaziek nespádajúcich pod zákon o VO.

4. Členenie oprávnených výdavkov

Výdavky projektu sa podľa vzťahu k aktivitám projektu členia na **priame** a **nepriame** výdavky.

4.1. Priame výdavky

Priame výdavky sú výdavky na uskutočnenie činností preukázateľne priamo súvisiacich s konkrétnou činnosťou projektu, t. j. s HAP. Tieto výdavky môžu mať charakter bežných výdavkov a kapitálových výdavkov¹⁴.

Medzi oprávnené **priame výdavky** sa členia napríklad:

- stavebné práce;
- stavebný dozor;
- prípravná a projektová dokumentácia;
- nákup stavieb (budov, objektov alebo ich častí);
- nákup prevádzkových strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia;
- nákup pozemkov;
- nákup softvéru a licencií;
- vypracovanie koncepčných, strategických a realizačných dokumentov;
- osobné výdavky odborného personálu projektu¹⁵;
- mediálne-informačné aktivity ako súčasť HAP, resp. mediálne-informačné aktivity implementované ako HAP (napr. „Propagácia separovaného zberu komunálneho odpadu v meste XY“);
- výdavky na technickú podporu, právnu agendu a zabezpečenie, resp. realizáciu VO/obstarávania¹⁶ tovarov, služieb a stavebných prác, ako súčasť HAP a to výlučne v rámci projektov ŠC 4.4.1 Zvyšovanie počtu miestnych plánov a opatrení súvisiacich s nízkouhlíkovou stratégiou pre všetky typy území;
- nákup majetku, ktorý využíva cieľová skupina a odborný personál v rámci realizácie HAP;
- nájom priestorov a zariadenia/vybavenia, ktoré využíva cieľová skupina a odborný personál v rámci realizácie HAP;
- riadenie projektu (interné/externé), a to v prípade aplikácie ZVV formou PS (pozri kapitolu 5.1, 6.10 a 6.12 Príručky).

4.2. Nepriame výdavky

Nepriame výdavky majú charakter bežných výdavkov a slúžia na financovanie podporných aktivít projektu. Nepriame výdavky sú také výdavky, ktoré nie sú alebo nemôžu byť priamo priradené k niektorej z konkrétnych činností projektu, t. j. k HAP.

Pri aplikácii ZVV formou PS sa medzi **nepriame výdavky** členia aj režijné výdavky a výdavky, pri ktorých je ťažké presne určiť sumu, ktorú možno priradiť k danej konkrétnej činnosti. Nepriamymi výdavkami sú najmä výdavky na nájom, vodné a stočné, energie, nákup pohonných hmôt, upratovanie, údržbu, nákup spotrebného tovaru a pod. (pozri kapitolu 5.1 Príručky).

¹⁴ § 8 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

¹⁵ Za odborný personál projektu sa považujú osoby zabezpečujúce realizáciu HAP (okrem riadenia projektu). V prípade reálneho vykazovania osobných výdavkov sa za odborný personál projektu považujú výlučne zamestnanci/osoby Prijímateľa zastávajúci/-e v projekte 4 (štandardizované) pracovné pozície vymedzené v kapitole 6.10 Príručky. V prípade aplikácie ZVV formou PS na výdavky na zamestnancov (skupina výdavkov 904) pracovné pozície, ani žiadne ďalšie náležitosti pre odborný personál projektu, Poskytovateľ nestanovuje a neoveruje.

¹⁶ V zmysle zákona o VO, ako aj postupov na ktoré sa uvedený zákon nevzťahuje, ktoré sú upravené v Príručke k procesu VO.

4.2.1 Reálne vykazovanie nepriamych výdavkov

Pri reálnom vykazovaní nepriamych výdavkov sa medzi **nepriame výdavky** členia nižšie uvedené typy oprávnených výdavkov:

- a) osobné výdavky Prijímateľa, resp. partnera, ktoré súvisia s výkonom činnosti:
- riadenie projektu - interné¹⁷;
- b) výdavky na externé služby (zabezpečené dodávateľským spôsobom), ktoré súvisia s výkonom týchto činností:
- riadenie projektu - externé;
 - informovanie, komunikácia a viditeľnosť (podpory získanej z EŠIF a ŠR SR na spolufinancovanie projektu)¹⁸.

Pri reálnom vykazovaní nepriamych výdavkov **nesmú** nepriame výdavky súhrnne **prekročiť PL** uvedené v tabuľke nižšie:

Nepriame výdavky	PL ¹⁹ (%) max.
	3 % COPV na projekt pri investičných projektoch ²⁰
	7 % COPV na projekt pri neinvestičných projektoch

Uvedené PL nemôžu byť prekročené ani na úrovni reálneho čerpania prostriedkov v projekte, t. j. výška čerpaných nepriamych výdavkov bude priamo úmerne prispôbena výške čerpaných priamych výdavkov projektu.

¹⁷ Riadenie projektu - interné vykonáva projektový personál projektu. V prípade reálneho vykazovania osobných výdavkov sa za projektový personál projektu považujú vylučne zamestnanci/osoby Prijímateľa zastávajúci/-e v projekte pracovnú pozíciu Projektový manažér - interný, vymedzenú v kapitole 6.10 Príručky. V prípade aplikácie ZVV formou *PS na výdavky na zamestnancov* (skupina výdavkov 904) pracovné pozície, ani žiadne ďalšie náležitosti pre projektový personál projektu, Poskytovateľ nestanovuje a neoveruje.

¹⁸ Zabezpečenie pre projekt relevantných nástrojov pre informovanie, komunikáciu a viditeľnosť (vymedzených v kap. 6.12 Príručky) bližšie špecifikovaných v platnej verzii [Manuálu pre IKV](#).

¹⁹ Všetky RO stanovené limity sú uvedené **bez DPH**, ak nie je priamo v texte uvedené inak. V prípade osobných výdavkov nie je DPH relevantná.

²⁰ Investičný projekt - projekt zameraný predovšetkým na výstavbu a nákup nehnuteľností, technické zhodnotenie nehnuteľností, nákup strojov a technológií a pod., ktorého výsledkom je dlhodobý hmotný a/alebo nehmotný majetok v zmysle zákona o účtovníctve a zákona o dani z príjmov, a v rámci ktorého výdavky na obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku prekročia 40 % COV na projekt.

5. Zjednodušené vykazovanie výdavkov

ZVV je špecifickou formou vykazovania výdavkov, v rámci ktorej sa **nepreukazujú** skutočne vynaložené výdavky projektu, ale ich výška je stanovená vopred, t. j. ešte pred začiatkom realizácie projektu.

Medzi formy ZVV, aplikovateľné v rámci DOP, patria PS vymedzené v čl. 68 písm. b), v čl. 68a ods. 1 a v čl. 68b ods. 1 všeobecného nariadenia (bližšie popísané v kap. 5.2 až 5.4 Príručky). V rámci jedného DOP môžu byť kombinované formy financovania uvedené v článku 67 ods. 1 písm. a) a d) všeobecného nariadenia, avšak musí sa predísť dvojitému financovaniu tých istých výdavkov.

Na výdavky uplatnené formou ZVV sa aplikujú ustanovenia uvedené v kapitole 5 až 5.4 a v kap. 8 Príručky (okrem ustanovení uvedených v kap. 8 Príručky *zvýraznených kurzívou*, ktoré sú pre ne *irelevantné*). T. j. **neaplikujú** sa na ne ustanovenia platné pre reálne vykazovanie výdavkov uvedené vo zvyšných kapitolách Príručky, s výnimkou vybraných ustanovení platných pre ZVV, ktoré sú v texte explicitne uvedené.

Pre účely aplikácie ZVV formou PS sa výdavkami na zamestnancov rozumejú výdavky na úrovni celkovej ceny práce (v zmysle § 130 ods. 5 Zákonníka práce²¹). Obmedzenia aplikované pri reálnom vykazovaní osobných výdavkov (uvedené v kap. 6.10 Príručky) sa pri osobných výdavkoch spadajúcich pod ZVV **neuplatňujú**.

Preukazovanie výdavkov faktúrami alebo inými účtovnými dokladmi rovnocennej preukaznej hodnoty sa na výdavky uplatnené formou ZVV **nevzťahuje**. Poskytovateľ pri výkone kontroly splnenia podmienok oprávnenosti výdavkov **overuje najmä dosiahnutie výstupov alebo uskutočnenie procesov**. Bližšie informácie sú uvedené v platnej verzii [Príručky pre prijímateľa](#) v rozdelení podľa oblastí podpory.

Predmetom kontroly **nie sú počas, ani po skončení implementácie projektu**:

- výdavky, skutočne vynaložené Prijímateľom, spadajúce pod ZVV (ani ďalšie skutočnosti s týmito výdavkami spojené, ako napr. účtovanie výdavkov v účtovníctve Prijímateľa a pod.)²²;
- VO/obstarávanie tovarov, služieb, alebo stavebných prác, ktoré spadajú pod ZVV (VO/obstarávanie tovarov, služieb, alebo stavebných prác, na ktoré sa viažu výdavky spadajúce pod ZVV, sa v ŽoNFP neuvádza a zároveň sa počas implementácie projektu neoveruje).

Vyššie uvedeným nie je dotknuté právo Poskytovateľa v odôvodnených prípadoch overiť ďalšie skutočnosti súvisiace s projektom a aplikáciou ZVV, a to najmä pri zohľadnení identifikovaných rizík, alebo ako dôsledok auditných misií EK, zistení, alebo podnetov od tretích strán. Účelom rozšírenia kontroly je najmä zavedenie účinných a primeraných opatrení na boj proti podvodom, alebo zlepšenie systému riadenia a kontroly.

Aplikáciu ZVV nie sú dotknuté povinnosti žiadateľa/Prijímateľa vyplývajúce z osobitných predpisov. Žiadateľ/Prijímateľ je naďalej povinný vo vzťahu k výdavkom spadajúcim pod ZVV:

1. obstarávať tovary, služby a stavebné práce v súlade s ustanoveniami platného zákona o VO,
2. viesť účtovnú evidenciu v súlade s ustanoveniami zákona o účtovníctve,
3. rešpektovať ustanovenia zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy,
4. dodržiavať ďalšie uplatniteľné predpisy.

V prípade DOP, ktoré spĺňajú všetky nižšie uvedené podmienky súčasne, t. j.:

- a) budú podporené z EFRR a
- b) výška poskytnutého NFP nebude presahovať 100 000 EUR a
- c) nebudú realizované výhradne prostredníctvom VO/obstarávania a
- d) poskytnutý NFP nebude predstavovať štátnu pomoc²³,

²¹ Celkovú cenu práce tvorí mzda vrátane náhrady mzdy a náhrady za pracovnú pohotovosť a osobitne v členení preddavok poistného na zdravotné poistenie, poistné na nemocenské poistenie, poistné na starobné poistenie, poistné na invalidné poistenie, poistné na poistenie v nezamestnanosti, poistné na garančné poistenie (ak relevantné), poistné na úrazové poistenie, poistné do rezervného fondu solidarity a príspevok na starobné dôchodkové sporenie, ktoré platí zamestnávateľ.

²² Výnimku predstavuje OHV spadajúcich pod ZVV, ktoré sa vykonáva v konaní o ŽoNFP.

²³ Nevzťahuje sa na pomoc de minimis, ktorá je v plnej miere zlučiteľná s aplikáciou ZVV.

je použitie niektorej z dostupných PS, ako foriem ZVV, pre žiadateľa/Prijímateľa **povinné**.

ZVV **nie je možné použiť** v prípade, ak sa projekt realizuje výlučne prostredníctvom VO/obstarávania, t. j. ak tovary, služby, alebo stavebné práce, ktoré sú obstarávané, predstavujú všetky výdavky projektu. V prípade, že sa na projekt vzťahujú pravidlá štátnej pomoci, tieto musia byť v prípade aplikácie ZVV rešpektované. V praxi preto do ZVV nemôžu byť zahrnuté výdavky, ktoré sú v zmysle pravidiel o zlučiteľnej štátnej pomoci neoprávnené.

5.1. ZVV formou paušálnej sadzby a členenie oprávnených výdavkov

Pri aplikácii ZVV formou PS, v zmysle kapitoly 5.2 až 5.4 Príručky, sa medzi **nepriame výdavky** členia nižšie uvedené typy oprávnených výdavkov:

a) osobné výdavky Prijímateľa, resp. partnera, ktoré súvisia s výkonom týchto činností:

1. prípravná fáza realizácie projektu (napr. príprava ŽoNFP);
2. právne poradenstvo^{24 25} (napr. spisovanie listín o právnych úkonoch, spracúvanie právnych rozborov);
3. informovanie, komunikácia a viditeľnosť (podpory získanej z EŠIF a ŠR SR na spolufinancovanie projektu)²⁶;
4. vedenie účtovníctva;
5. vedenie agendy personalistiky a miezd;
6. VO/obstarávanie, vrátane prieskumu trhu^{27 25};
7. obslužné činnosti (upratovanie, čistenie, kopírovanie materiálov a pod.);
8. opravy a údržba majetku využívaného pre účely projektu;
9. vedenie vozidla využívaného personálom projektu.

b) výdavky na externé služby zabezpečujúce:

1. informovanie, komunikáciu a viditeľnosť (podpory získanej z EŠIF a ŠR SR na spolufinancovanie projektu);
2. vedenie účtovníctva;
3. vedenie agendy personalistiky a miezd;
4. VO/obstarávanie, vrátane prieskumu trhu;
5. obslužné činnosti (upratovanie, čistenie, kopírovanie materiálov a pod.);
6. opravy a údržbu majetku využívaného pre účely projektu;
7. prepravu tovaru a osôb (okrem osôb cieľovej skupiny a odborného personálu zabezpečujúceho HAP);
8. právne poradenstvo²⁴ (napr. spisovanie listín o právnych úkonoch, spracúvanie právnych rozborov).

c) bežné výdavky na obstaranie krátkodobého majetku (okrem krátkodobého majetku, ktorý výlučne používa odborný personál a osoby cieľovej skupiny);

d) ostatné výdavky²⁸:

1. nájom zariadenia/vybavenia a priestorov, ktoré sú využívané na účely projektu (okrem nájmu zariadenia/vybavenia a priestorov, ktoré využíva cieľová skupina a odborný personál v rámci realizácie HAP);

²⁴ Nevzťahuje sa na podanie žaloby a s tým súvisiacich úkonov voči Poskytovateľovi.

²⁵ Tieto výdavky sa v rámci projektov ŠC 4.4.1 Zvyšovanie počtu miestnych plánov a opatrení súvisiacich s nízkouhlíkovou stratégiou pre všetky typy území, zaraďujú medzi priame výdavky projektu v závislosti od priameho súvisu týchto výdavkov s HAP. Táto možnosť musí vychádzať z podmienok stanovených v konkrétnej Výzve.

²⁶ Zabezpečenie pre projekt relevantných nástrojov pre informovanie, komunikáciu a viditeľnosť (vymedzených v kap. 6.12 Príručky) bližšie špecifikovaných v platnej verzii [Manuálu pre IKV](#).

²⁷ Podiel pracovných činností (alebo pracovných úloh) na projekt, podľa uzatvoreného pracovnoprávneho vzťahu, nesmie prekročiť 50 %.

²⁸ Poskytovateľ je oprávnený v príslušnej Výzve zaradiť predmetné výdavky do priamych výdavkov (okrem výdavkov súvisiacich s informovaním, komunikáciou a viditeľnosťou, ktoré sú vždy zaraďované do nepriamych výdavkov) v prípade, ak predstavujú významné výdavky v rámci HAP z hľadiska objemu alebo charakteru vo vzťahu k projektu a sú jednoznačne k týmto HAP priraditeľné. Vo všeobecnosti však platí, že sa jedná o typické režijné výdavky, t. j. výdavky s relatívne nízkou hodnotou, pri ktorých je prácne preukazovať ich vzťah a výšku k priamym výdavkom, a preto sú zaraďované do nepriamych výdavkov.

2. všetky výdavky súvisiace s informovaním, komunikáciou a viditeľnosťou (podpory získanej z EŠIF a ŠR SR na spolufinancovanie projektu), napr. propagačné predmety a letáky, tlačové konferencie o projekte (vrátane prenájmu priestorov a pod.), publikovaním článkov o projekte a pod.;
3. cestovné náhrady²⁹ pre zamestnancov vykonávajúcich činnosti pre projekt³⁰;
4. prevádzka vozidla využívaného pri vykonávaní činností pre projekt (nákup pohonných hmôt, motorových olejov a pod.);
5. spotreba energie (vodné a stočné, plyn, elektrická energia a pod.) v súvislosti s vykonávanými činnosťami pre projekt;
6. nákup spotrebného tovaru a prevádzkového materiálu (papier, písacie potreby, čistiace prostriedky a pod.);
7. úhrada poplatkov (napr. notárskych a správnych poplatkov);
8. správa informačných systémov.

Pri aplikácii ZVV formou PS, v zmysle kapitoly 5.2 až 5.4 Príručky, sa výdavky na riadenie projektu (interné/externé) členia medzi **priame výdavky**.

5.2. Paušálna sadzba na nepriame výdavky

Podmienky uplatnenia ZVV, vrátane ustanovenia podmienok oprávnenosti výdavkov

Za účelom zjednodušenia vykazovania nepriamych výdavkov môžu oprávnení žiadatelia/Prijímatelia v rámci DOP využívať **PS na nepriame výdavky**, stanovenú ako podiel z oprávnených priamych výdavkov na zamestnancov (čl. 68 písm. b) všeobecného nariadenia). Nepriame výdavky, deklarované na základe tejto PS, sa zaraďujú do skupiny výdavkov 902 - *Paušálna sadzba na nepriame výdavky určené na základe výdavkov na zamestnancov (nariadenie 1303/2013, čl. 68 písm. b)*.

Prípustnosť kombinácie PS na nepriame výdavky s inou formou ZVV (v rámci jednej a tej istej ŽoNFP), ako aj dobrovoľnosť/povinnosť využitia tejto PS pre žiadateľa, Poskytovateľ vymedzí v príslušnej Výzve.

Medzi oprávnené nepriame výdavky, pokryté touto PS, patria typy oprávnených nepriamych výdavkov (vymedzené v kapitole 5.1 Príručky), ktoré sa pri reálnom vykazovaní výdavkov (t. j. mimo ZVV) zaraďujú do skupín výdavkov, ako napr.:

- ✓ 521 - Mzdové výdavky
- ✓ 518 - Ostatné služby
- ✓ 112 - Zásoby
- ✓ 502 - Spotreba energie
- ✓ 503 - Spotreba ostatných neskladovateľných dodávok
- ✓ 511 - Opravy a udržiavanie
- ✓ 512 - Cestovné náhrady
- ✓ 568 - Ostatné finančné výdavky

Metodika ustanovenia výšky oprávnených výdavkov

Nepriame výdavky deklarované na základe PS **nesmú presiahnuť 15 % oprávnených priamych výdavkov na zamestnancov**. Uvedená percentuálna sadzba PS vyplýva priamo z legislatívy EÚ (čl. 68 písm. b) všeobecného nariadenia).

Celková výška oprávnených nepriamych výdavkov sa vypočíta ako súčin celkových oprávnených priamych výdavkov na zamestnancov a stanovenej PS na nepriame výdavky (max. 15 %). To znamená, že celkové oprávnené priame výdavky na zamestnancov predstavujú základňu, na ktorú sa aplikuje PS na nepriame výdavky.

²⁹ V zmysle § 4 ods. 1 zákona o cestovných náhradách.

³⁰ Formulácia „činnosť pre projekt“ sa vzťahuje tak na hlavné, ako aj na podporné aktivity projektu.

Spôsob výkonu kontroly

V prípade ZVV formou PS na nepriame výdavky sú kontrolované výdavky, ktoré tvoria základňu pre výpočet a následnú úhradu PS. Kontrole teda podlieha:

- oprávnenosť priamych výdavkov na zamestnancov (ktoré sú reálne vykázané³¹),
- správnosť výpočtu aplikovanej PS na nepriame výdavky (max. 15 %).

Pri ZVV formou PS na nepriame výdavky **nesmú** nepriame výdavky **prekročiť** **percentuálnu sadzbu** uvedenú v tabuľke nižšie:

Skupina výdavkov	Názov výdavku	Percentuálna sadzba max.
902 - Paušálna sadzba na nepriame výdavky určené na základe výdavkov na zamestnancov (nariadenie 1303/2013, čl. 68 písm. b)	Nepriame výdavky deklarované na základe paušálnej sadzby	15 % oprávnených priamych výdavkov na zamestnancov

Uvedená percentuálna sadzba nemôže byť prekročená ani na úrovni reálneho čerpania prostriedkov v projekte, t. j. výška čerpaných nepriamych výdavkov bude priamo úmerne prispôsobená výške čerpaných priamych výdavkov na zamestnancov.

5.3. Paušálna sadzba na ostatné výdavky projektu

Podmienky uplatnenia ZVV, vrátane ustanovenia podmienok oprávnenosti výdavkov

Za účelom zjednodušenia vykazovania ostatných oprávnených výdavkov projektu môžu oprávnení žiadatelia/Prijímatelia v rámci DOP využívať **PS na ostatné výdavky projektu**, stanovenú ako podiel z oprávnených priamych výdavkov na zamestnancov (čl. 68b ods. 1 všeobecného nariadenia). Ostatné výdavky projektu, deklarované na základe tejto PS, sa zaraďujú do skupiny výdavkov 903 - *Paušálna sadzba na ostatné výdavky projektu (nariadenie 1303/2013, čl. 68b ods.1)*.

Prípustnosť kombinácie PS na ostatné výdavky projektu s inou formou ZVV (v rámci jednej a tej istej ŽoNFP), ako aj dobrovoľnosť/povinnosť využitia tejto PS pre žiadateľa, Poskytovateľ vymedzí v príslušnej Výzve.

Medzi ostatné oprávnené výdavky projektu, pokryté touto PS, patria všetky oprávnené priame aj nepriame výdavky projektu (nepriame výdavky sú vymedzené v kapitole 5.1 Príručky), okrem oprávnených priamych výdavkov na zamestnancov. Ide o oprávnené výdavky, ktoré sa pri reálnom vykazovaní výdavkov (t. j. mimo ZVV) zaraďujú do skupín výdavkov, ako napr.:

- ✓ 013 - Softvér
- ✓ 022 - Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí
- ✓ 023 - Dopravné prostriedky
- ✓ 112 - Zásoby
- ✓ 502 - Spotreba energie
- ✓ 503 - Spotreba ostatných neskladovateľných dodávok
- ✓ 511 - Opravy a udržiavanie
- ✓ 512 - Cestovné náhrady
- ✓ 518 - Ostatné služby
- ✓ 521 - Mzdové výdavky³²

Platy a príspevky vyplatené účastníkom v rámci projektov podporených z EFRR (ak relevantné) sa považujú za dodatočné oprávnené výdavky nezahnuté do tejto PS.

PS na ostatné výdavky projektu **nie je možné aplikovať** na priame výdavky na zamestnancov vypočítané

³¹ Uvedené neplatí v prípade, že vo Výzve sa aplikuje ZVV formou PS na výdavky na zamestnancov (skupina výdavkov 904) a zároveň PS na nepriame výdavky (skupina výdavkov 902).

³² Ide o nepriame mzdové/osobné výdavky, vymedzené v kapitole 5.1 Príručky.

na základe PS (ako formy ZVV). T. j. oprávnené priame výdavky na zamestnancov predstavujúce základňu, na ktorú sa aplikuje táto PS, musia byť reálne vykázané.

Metodika ustanovenia výšky oprávnených výdavkov

Ostatné výdavky projektu deklarované na základe PS **nesmú presiahnuť 40 % oprávnených priamych výdavkov na zamestnancov**. Uvedená percentuálna sadzba PS vyplýva priamo z legislatívy EÚ (čl. 68b ods. 1 všeobecného nariadenia).

Celková výška oprávnených ostatných výdavkov projektu sa vypočíta ako súčin celkových oprávnených priamych výdavkov na zamestnancov (kumulácia priamych výdavkov zaradených do skupiny výdavkov 521 - Mzdové výdavky) a stanovenej PS na ostatné výdavky projektu (max. 40 %). To znamená, že celkové oprávnené priame výdavky na zamestnancov (zaradené do skupiny výdavkov 521 - Mzdové výdavky) predstavujú základňu, na ktorú sa aplikuje PS na ostatné výdavky projektu.

Spôsob výkonu kontroly

V prípade ZVV formou PS na ostatné výdavky projektu sú kontrolované výdavky, ktoré tvoria základňu pre výpočet a následnú úhradu PS. Kontrole teda podlieha:

- oprávnenosť priamych výdavkov na zamestnancov (ktoré sú reálne vykázané a deklarované v rámci skupiny výdavkov 521 - Mzdové výdavky),
- správnosť výpočtu aplikovanej PS na ostatné výdavky projektu (max. 40 %).

Pri ZVV formou PS na ostatné výdavky projektu **nesmú** ostatné výdavky projektu **prekročiť percentuálnu sadzbu** uvedenú v tabuľke nižšie:

Skupina výdavkov	Názov výdavku	Percentuálna sadzba max.
903 - Paušálna sadzba na ostatné výdavky projektu (nariadenie 1303/2013, čl. 68b ods.1)	Ostatné výdavky projektu deklarované na základe paušálnej sadzby	40 % oprávnených priamych výdavkov na zamestnancov

Uvedená percentuálna sadzba nemôže byť prekročená ani na úrovni reálneho čerpania prostriedkov v projekte, t. j. výška čerpaných ostatných výdavkov projektu bude priamo úmerne prispôbená výške čerpaných priamych výdavkov na zamestnancov zaradených do skupiny výdavkov 521 - Mzdové výdavky.

5.4. Paušálna sadzba na výdavky na zamestnancov

Podmienky uplatnenia ZVV, vrátane ustanovenia podmienok oprávnenosti výdavkov

Za účelom zjednodušenia vykazovania priamych výdavkov na zamestnancov môžu oprávnení žiadatelia/Prijímatelia v rámci DOP využívať **PS na výdavky na zamestnancov**, stanovenú ako podiel z ostatných priamych výdavkov projektu (čl. 68a ods. 1 všeobecného nariadenia). Výdavky na zamestnancov, deklarované na základe tejto PS, sa zaraďujú do skupiny výdavkov 904 - *Paušálna sadzba na výdavky na zamestnancov (nariadenie 1303/2013, čl. 68a ods. 1)*.

Prípustnosť kombinácie PS na výdavky na zamestnancov s inou formou ZVV (v rámci jednej a tej istej ŽoNFP), ako aj dobrovoľnosť/povinnosť využitia tejto PS pre žiadateľa, Poskytovateľ vymedzí v príslušnej Výzve.

Medzi oprávnené výdavky na zamestnancov, pokryté touto PS, patria oprávnené priame výdavky na zamestnancov, ktoré sa pri reálnom vykazovaní výdavkov (t. j. mimo ZVV) zaraďujú do skupiny výdavkov 521 - Mzdové výdavky. Patria sem priame osobné výdavky na odborný, ako aj projektový personál projektu.

PS na výdavky na zamestnancov³³ **nie je možné aplikovať** v prípade, ak priame výdavky projektu zahŕňajú VO/obstarávanie stavebných prác, ktorých hodnota presahuje 5 186 000 EUR bez DPH.

³³ Bez požiadavky, aby členský štát vykonal výpočet na určenie uplatniteľnej sadzby.

Metodika ustanovenia výšky oprávnených výdavkov

Priame výdavky na zamestnancov deklarované na základe PS **nesmú presiahnuť 20 % ostatných priamych výdavkov projektu**. Uvedená percentuálna sadzba PS vyplýva priamo z legislatívy EÚ (čl. 68a ods. 1 všeobecného nariadenia).

Celková výška oprávnených priamych výdavkov na zamestnancov sa vypočíta ako súčin celkových oprávnených ostatných priamych výdavkov projektu a stanovenej PS na výdavky na zamestnancov (max. 20 %). To znamená, že celkové oprávnené ostatné priame výdavky projektu predstavujú základňu, na ktorú sa aplikuje PS na výdavky na zamestnancov.

Spôsob výkonu kontroly

V prípade ZVV formou PS na výdavky na zamestnancov sú kontrolované výdavky, ktoré tvoria základňu pre výpočet a následnú úhradu PS. Kontrole teda podlieha:

- oprávnenosť ostatných priamych výdavkov projektu (ktoré sú reálne vykázané),
- správnosť výpočtu aplikovanej PS na výdavky na zamestnancov (max. 20 %).

Pri ZVV formou PS na výdavky na zamestnancov **nesmú** priame výdavky na zamestnancov **prekročiť percentuálnu sadzbu** uvedenú v tabuľke nižšie:

Skupina výdavkov	Názov výdavku	Percentuálna sadzba max.
904 - Paušálna sadzba na výdavky na zamestnancov (nariadenie 1303/2013 čl. 68a ods. 1)	Priame výdavky na zamestnancov deklarované na základe paušálnej sadzby	20 % ostatných priamych výdavkov projektu

Uvedená percentuálna sadzba nemôže byť prekročená ani na úrovni reálneho čerpania prostriedkov v projekte, t. j. výška čerpaných priamych výdavkov na zamestnancov bude priamo úmerne prispôbená výške čerpaných ostatných priamych výdavkov projektu.

6. Pravidlá oprávnenosti pre najčastejšie sa vyskytujúce výdavky

Nižšie uvedené sú špecifické pravidlá, resp. podmienky oprávnenosti niektorých najčastejšie sa vyskytujúcich typov, skupín, či tried oprávnených výdavkov v rámci DOP. **Splnenie všetkých podmienok uvedených pri jednotlivých výdavkoch³⁴ je nevyhnutným predpokladom pre ich oprávnenosť.**

6.1. Stavebné práce (stavby)

Výdavky na stavebné práce (napr. novostavby, nadstavby, prístavby, stavebné úpravy) sú oprávnenými výdavkami v prípade, že stavebné práce sú nevyhnutné pre splnenie cieľov projektu a sú splnené nasledujúce podmienky:

- a) plánované stavebné práce sú v súlade s platnou územnoplánovacou dokumentáciou v zmysle stavebného zákona, pokiaľ sa tieto plány vzťahujú na projekt (neuplatňuje sa, ak pre realizáciu stavebných prác bolo vydané právoplatné stavebné povolenie alebo písomné oznámenie stavebného úradu k ohláseniu uskutočnenia stavieb, stavebných úprav a/alebo udržiavacích prác);
- b) v prípade novostavby bolo vydané rozhodnutie o umiestnení stavby podľa stavebného zákona (neuplatňuje sa, ak pre realizáciu stavebných prác bolo vydané stavebné povolenie alebo písomné oznámenie stavebného úradu k ohláseniu uskutočnenia stavieb, stavebných úprav a/alebo udržiavacích prác);
- c) ak je pre realizáciu potrebné stavebné povolenie alebo príslušné ohlásenie stavebnému úradu, žiadateľ/Prijímateľ predloží právoplatné stavebné povolenie, resp. písomné oznámenie stavebného úradu k ohláseniu uskutočnenia stavieb, stavebných úprav a/alebo udržiavacích prác, na základe ktorých je možné stavebné práce realizovať;
- d) ak pre realizáciu stavebných prác nie je potrebné vydanie stavebného povolenia, ani ohlasovacia povinnosť v zmysle § 56 stavebného zákona, žiadateľ/Prijímateľ je povinný Poskytovateľovi zdôvodniť, že projekt v zmysle stavebného zákona nepodlieha stavebnému povoleniu ani príslušnému ohláseniu;
- e) ak je to v zmysle príslušnej právnej úpravy potrebné (zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie) predloží žiadateľ/Prijímateľ vyjadrenie príslušného orgánu štátnej správy k posúdeniu vplyvov vybudovania plánovanej stavby na životné prostredie v danej lokalite (EIA).

6.2. Nákup stavieb

Výdavky na nákup stavieb sú oprávnenými výdavkami v prípade, že nákup stavby je nevyhnutný pre splnenie cieľov projektu a sú splnené nasledujúce podmienky:

- a) stavba bude ohodnotená znaleckým posudkom vyhotoveným znalcom podľa zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch alebo odborným posudkom vypracovaným odborníkom³⁵ v príslušnej oblasti (posudok nesmie byť starší ako 3 mesiace ku dňu predloženia ŽoNFP);
- b) oprávneným výdavkom je výdavok na nákup stavby, maximálne však do výšky všeobecnej hodnoty zistenej znaleckým alebo odborným posudkom³⁶;
- c) výdavky na nákup stavby nepresiahnu sumu 10 % COPV na projekt, vrátane výdavkov na nákup stavby (pri dodržaní kumulatívneho PL na nákup nehnuteľností v rámci projektu);
- d) výdavky na nákup stavieb preukázateľne priamo súvisia s realizáciou projektu;
- e) je vydané kolaudačné rozhodnutie alebo rozhodnutie o predčasnom užívaní stavby alebo rozhodnutie o dočasnom užívaní stavby na skúšobnú prevádzku a sú odstránené všetky prípadné nedostatky, na ktoré

³⁴ Ako aj ďalších podmienok oprávnenosti uvedených v tomto dokumente.

³⁵ Osoba, ktorá má odbornú spôsobilosť a skúsenosti v príslušnej oblasti. Požiadavky na odbornú spôsobilosť a skúsenosti odborníka v príslušnej oblasti Poskytovateľ vymedzí v príslušnej Výzve (ak relevantné).

³⁶ Hodnota stavby môže byť určená aj v zmysle osobitného právneho predpisu, pričom nemôže dôjsť k porušeniu pravidiel hospodárskej súťaže. Žiadateľ/Prijímateľ preukáže Poskytovateľovi hodnotu stavby, ak je to relevantné, aj s ohľadom na DPH. DPH ako oprávnený výdavok musí spĺňať podmienky uvedené v [kapitole 6.14](#) Príručky.

upozornil stavebný úrad pri vydaní kolaudačného rozhodnutia³⁷;

- f) žiadateľ/Prijímateľ, či niektorý z predchádzajúcich vlastníkov stavby nezískal príspevok z EŠIF na nákup danej stavby, čo by v prípade spolufinancovania nákupu z prostriedkov EŠIF viedlo k duplicitnému financovaniu, a tým k vzniku neoprávnených výdavkov.

Oprávnenými, vo výnimočných a riadne odôvodnených prípadoch, môžu byť aj výdavky na nákup stavieb, ktoré sú pre účely projektu určené na zbúranie. V tomto prípade sa aplikujú podmienky uvedené v predchádzajúcom odstavci v písm. a) až d) a f).

Ak Poskytovateľ identifikuje pri kúpe stavieb konflikt záujmov v zmysle § 46 ods. 1³⁸ zákona o príspevku z EŠIF, výdavky na kúpu stavby budú neoprávnené v plnom rozsahu.

Výdavky na nákup stavieb **nesmú prekročiť PL** uvedený v tabuľke nižšie:

Skupina výdavkov	Názov výdavku	PL (%) max.
021 - Stavby	Nákup stavieb	10 % COPV na projekt, vrátane výdavkov na nákup stavieb

Pozn.: PL na **nákup nehnuteľností** (kumulatívne za nákup všetkých stavieb a pozemkov/lesov v rámci jednej ŽoNFP) nesmie prekročiť PL stanovený na nákup pozemkov/lesov v projekte.

Príklad č. 1: Výpočet výšky oprávnených výdavkov na nákup stavby (max. 10 % COPV na projekt)

V pripravovanom Podrobnom rozpočte projektu ŽoNFP dosahujú oprávnené priame výdavky **bez výdavkov na nákup stavby** (nehnuteľností) výšku 1 200 000 EUR. Výdavky na nákup stavby, ktoré nepresiahnu výšku všeobecnej hodnoty zistenej znaleckým alebo odborným posudkom, predstavujú výšku 300 000 EUR.

1 200 000 EUR = 90 % COPV projektu

X EUR = 10 %

výpočet výšky X: $1\,200\,000 \cdot 10 / 90 = 133\,333,33$ EUR

Oprávnené výdavky na nákup stavby (max. 10 % COPV na projekt) **predstavujú výšku 133 333,33 EUR.** COPV projektu predstavujú výšku (1 200 000 + 133 333,33) 1 333 333,33 EUR.

6.3. Nákup pozemkov

Výdavky na nákup pozemkov³⁹ sú oprávnenými výdavkami za splnenia nasledujúcich podmienok:

- a) výdavky na nákup pozemku nepresiahnu sumu 10 % COPV na projekt, vrátane výdavkov na nákup pozemku (pri dodržaní kumulatívneho PL na nákup nehnuteľností v rámci projektu). V prípade zanedbaných plôch a plôch, ktoré sa v minulosti používali na priemyselné účely a ktorých súčasťou sú budovy, sa toto obmedzenie zvyšuje na 15 %. Vo výnimočných a riadne odôvodnených prípadoch⁴⁰ projektov týkajúcich sa ochrany

³⁷ Uvedené platí na tie stavby, na ktoré sa tieto náležitosti (kolaudačné rozhodnutie, atď.) vzťahujú podľa stavebného zákona a nevzťahuje sa na stavby, ktoré Prijímateľ v rámci projektu uvedie do súladu s príslušnými požiadavkami právnych predpisov.

³⁸ Konflikt záujmov je pri poskytovaní príspevku zakázaný. Konfliktom záujmov sa rozumie skutočnosť, keď z finančných, osobných, rodinných, politických alebo iných dôvodov je narušený alebo ohrozený nestranný, transparentný, nediskriminačný, efektívny, hospodárny a objektívny výkon funkcií pri poskytovaní príspevku.

³⁹ Detto sa vzťahuje na nákup lesov.

⁴⁰ Kritériá na určenie vyššieho podielu oprávnených výdavkov (do 25 %) na nákup pozemkov do štátneho vlastníctva:

- na pozemkoch sa nachádza prioritný biotop európskeho významu, vyskytuje sa prioritný druh rastliny alebo významný biotop prioritného druhu živočích európskeho významu (napr. brloh, nocovisko) a/alebo
- na pozemkoch sa nachádza biotop európskeho významu, alebo významná populácia druhu rastliny európskeho významu - v oboch prípadoch bez ohľadu na prioritosť, avšak v priaznivom stave (A) v zmysle štandardného dátového formuláru (SDF) na lokálnej úrovni a/alebo
- lokálne hrozí intenzívne riziko ohrozenia socioekonomickými aktivitami a likvidácie druhov alebo biotopov európskeho významu nachádzajúcej sa na nej a/alebo
- na pozemkoch sa nachádza významný anorganický, alebo geomorfologický jav (napr. vstupný otvor do jaskyne, skalný hrieb, a pod.) a/alebo

životného prostredia, implementovaných v rámci PO 1, ŠC 1.3.1, a iba v prípade, ak sa príslušné pozemky budú nachádzať v území s tretím, štvrtým alebo piatym stupňom ochrany, resp. v zóne A, a nákup pozemkov bude nevyhnutný pre dosiahnutie cieľov projektu (čo bude v ŽoNFP jednoznačne preukázané), možno povoliť obmedzenie až do výšky 25 % COPV na projekt;

- b) pozemok bude ohodnotený znaleckým posudkom vyhotoveným znalcom podľa zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch alebo odborným posudkom vypracovaným odborníkom³⁵ v príslušnej oblasti (posudok nesmie byť starší ako 3 mesiace ku dňu predloženia ŽoNFP⁴¹) alebo na to určeným oprávneným orgánom (vymedzeným v príslušnej Výzve, ak relevantné);
- c) oprávneným výdavkom je výdavok na nákup pozemku, maximálne však do výšky všeobecnej hodnoty zistenej znaleckým alebo odborným posudkom⁴²;
- d) výdavky na nákup pozemku preukázateľne priamo súvisia s realizáciou projektu;
- e) oprávneným výdavkom je aj náhrada za vyvlastnenie pozemku, maximálne však do výšky všeobecnej hodnoty pozemku zistenej znaleckým posudkom vyhotoveným znalcom podľa zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch (posudok nesmie byť starší ako dva roky, v súlade s § 4 ods. 1 zákona o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb, a to ku dňu predloženia ŽoNFP);
- f) žiadateľ/Prijímateľ, či niektorý z predchádzajúcich vlastníkov pozemku nezískal príspevok z EŠIF na nákup daného pozemku, čo by v prípade spolufinancovania nákupu z prostriedkov EŠIF viedlo k duplicitnému financovaniu, a tým k vzniku neoprávnených výdavkov.

Ak Poskytovateľ identifikuje pri kúpe pozemku konflikt záujmov v zmysle § 46 ods. 1 zákona o príspevku z EŠIF, výdavky na kúpu pozemku budú neoprávnené v plnom rozsahu.

Výdavky na nákup pozemkov/lesov **nesmú prekročiť PL** uvedené v tabuľke nižšie:

Skupina výdavkov	Názov výdavku	PL (%) max.
027 - Pozemky	Nákup pozemkov/lesov	10 % COPV na projekt, vrátane výdavkov na nákup pozemkov/lesov
		15 % COPV na projekt, vrátane výdavkov na nákup pozemkov/lesov, v prípade zanedbaných plôch a plôch, ktoré sa v minulosti používali na priemyselné účely a ktorých súčasťou sú budovy
		25 % COPV na projekt, vrátane výdavkov na nákup pozemkov/lesov, vo výnimočných a riadne odôvodnených prípadoch projektov týkajúcich sa ochrany životného prostredia a iba v prípade, ak sa príslušné pozemky budú nachádzať v území s tretím, štvrtým alebo piatym stupňom ochrany, resp. v zóne A, a nákup pozemkov/lesov bude nevyhnutný pre dosiahnutie cieľov projektu (čo bude v ŽoNFP jednoznačne preukázané)

6.4. Prípravná a projektová dokumentácia

Výdavky na prípravnú a projektovú dokumentáciu (napr. pre územné rozhodnutie, pre stavebné povolenie, pre realizáciu stavby, geodetické a prieskumné práce potrebné na spracovanie stavebného projektu) sú oprávnenými výdavkami v prípade, že prípravná a projektová dokumentácia sú nevyhnuté pre splnenie cieľov projektu.

5. nákupom pozemkov sa dosiahne získanie ucelenej časti chráneného územia, ktorá je významná pre zachovanie druhov a/alebo biotopov európskeho významu a súčasne pre zabezpečenie koherencie sústavy Natura 2000.

Splnené musí byť minimálne jedno z vyššie uvedených kritérií.

⁴¹ Ak vo Výzve nie je uvedené inak.

⁴² Hodnota pozemku môže byť určená aj v zmysle osobitného právneho predpisu (napr. vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva SR č. 38/2005 Z. z. o určení hodnoty pozemkov a porastov na nich na účely pozemkových úprav) alebo na to určeným oprávneným orgánom, pričom nemôže dôjsť k porušeniu pravidiel hospodárskej súťaže. Žiadateľ/Prijímateľ preukáže Poskytovateľovi hodnotu pozemku, ak je to relevantné, aj s ohľadom na DPH. DPH ako oprávnený výdavok musí spĺňať podmienky uvedené v kapitole 6.14 Príručky.

6.5. Stavebný dozor

Výdavky na stavebný dozor sú oprávnenými výdavkami v prípade, že stavebný dozor je nevyhnutý pre splnenie cieľov projektu a oprávnené výdavky na stavebný dozor nepresiahnu sumu 0,5 - 2,5 % COV na stavebné práce, pričom výdavky na stavebný dozor preukázateľne priamo súvisia s realizáciou projektu.

Výdavky na stavebný dozor **nesmú prekročiť PL** uvedené v tabuľke nižšie:

Skupina výdavkov	Názov výdavku	PO	Typ stavby	Cenové pásmo	COV na stavebné práce (v EUR bez DPH)		PL (%) max.
					od	do	
021 - Stavby	Stavebný dozor	PO 1 a PO 2 (okrem ŠC 2.1.1)	líniová ⁴³	1.	0,00	999 999,99	2,00
				2.	1 000 000,00	4 999 999,99	1,10
				3.	5 000 000,00	19 999 999,99	0,70
				4.	20 000 000,00	49 999 999,99	0,50
		PO 1 a PO 2 (okrem ŠC 2.1.1)	priemyselná ⁴⁴	1.	0,00	999 999,99	2,70
				2.	1 000 000,00	4 999 999,99	1,50
				3.	5 000 000,00	19 999 999,99	0,90
				4.	20 000 000,00	49 999 999,99	0,70
		PO 1 a PO 2 (okrem ŠC 2.1.1)	ostatná ⁴⁵	1.	0,00	999 999,99	2,30
				2.	1 000 000,00	4 999 999,99	1,30
				3.	5 000 000,00	19 999 999,99	0,80
				4.	20 000 000,00	49 999 999,99	0,60
		PO 2, ŠC 2.1.1	líniová	1.	0,00	999 999,99	1,40
				2.	1 000 000,00	4 999 999,99	0,60
				3.	5 000 000,00	19 999 999,99	0,30
				4.	20 000 000,00	49 999 999,99	0,20
		PO 2, ŠC 2.1.1	priemyselná	1.	0,00	999 999,99	1,90
				2.	1 000 000,00	4 999 999,99	0,90
				3.	5 000 000,00	19 999 999,99	0,40
				4.	20 000 000,00	49 999 999,99	0,30
		PO 2, ŠC 2.1.1	ostatná	1.	0,00	999 999,99	1,60
				2.	1 000 000,00	4 999 999,99	0,80
				3.	5 000 000,00	19 999 999,99	0,40
				4.	20 000 000,00	49 999 999,99	0,20
		PO 4	líniová	1.	0,00	999 999,99	2,10
				2.	1 000 000,00	4 999 999,99	1,60
				3.	5 000 000,00	19 999 999,99	1,20
				4.	20 000 000,00	49 999 999,99	1,00

⁴³ **Líniové stavby** - novovybudované líniové stavby tvoria stavebné objekty charakterizované pozdĺžnou osou výstavby, ktoré slúžia k prenosu médií v diaľkových trasách a inžinierske diela náročných technických parametrov na zabezpečenie dopravy (napr. teplovody, vodovodné a kanalizačné rady, ochranné hrádze, atď.). V prípade pochybnosti o tom, či ide o líniovú stavbu alebo o jej súčasť, rozhodne orgán štátnej správy príslušný na jej povolenie.

⁴⁴ **Priemyselné stavby** - za priemyselné stavby sa pre účely OP KŽP považujú stavby, u ktorých investičné náklady technologickej časti stavby prevyšujú náklady stavebnej časti stavby. Členenie stavby na jej stavebnú časť a technologicкую časť je vymedzené napr. v [pokyne Ministerstva financií SR č. 3400/1998-62](#).

⁴⁵ **Ostatné stavby** - za ostatné stavby sa pre účely OP KŽP považujú stavby, u ktorých náklady stavebnej časti stavby prevyšujú náklady technologickej časti stavby, s výnimkou novovybudovaných líniových stavieb.

	PO 4	priemyselná	1.	0,00	999 999,99	2,80
			2.	1 000 000,00	4 999 999,99	2,10
			3.	5 000 000,00	19 999 999,99	1,60
			4.	20 000 000,00	49 999 999,99	1,40
	PO 4	ostatná	1.	0,00	999 999,99	2,50
			2.	1 000 000,00	4 999 999,99	1,80
			3.	5 000 000,00	19 999 999,99	1,40
			4.	20 000 000,00	49 999 999,99	1,20

6.6. Odborný autorský dohľad

Výdavky na odborný autorský dohľad sú oprávnenými výdavkami za splnenia nasledujúcich podmienok:

- nepresiahnu sumu 0,5 - 1,0 % COV na stavebné práce;
- preukázateľne priamo súvisia s realizáciou projektu a sú nevyhnutné pre splnenie jeho cieľov;
- odborný autorský dohľad bude obstaraný spolu s projektovou dokumentáciou v rámci projektu pre realizáciu stavby a výdavok na odborný autorský dohľad bude v rámci projektovej dokumentácie samostatne vyčíslený.

Výdavky na odborný autorský dohľad **nesmú prekročiť PL** uvedené v tabuľke nižšie:

Skupina výdavkov	Názov výdavku	PO	Cenové pásmo	COV na stavebné práce (v EUR bez DPH)		PL (%) max.
				od	do	
021 - Stavby	Odborný autorský dohľad	PO 1 a PO 2 (okrem ŠC 2.1.1)	1.	0,00	999 999,99	0,90
			2.	1 000 000,00	4 999 999,99	0,70
			3.	5 000 000,00	19 999 999,99	0,60
			4.	20 000 000,00	49 999 999,99	0,50
		PO 4	1.	0,00	999 999,99	1,30
			2.	1 000 000,00	4 999 999,99	1,00
			3.	5 000 000,00	19 999 999,99	0,70
			4.	20 000 000,00	49 999 999,99	0,60

6.7. Odborný geologický dohľad

Výdavky na odborný geologický dohľad⁴⁶ sú oprávnenými výdavkami za splnenia nasledujúcich podmienok:

- nepresiahnu sumu 1,35 - 2,9 % COV na geologické práce realizované v rámci jednej lokality;
- preukázateľne priamo súvisia s realizáciou projektu a sú nevyhnutné pre splnenie jeho cieľov.

Výdavky na odborný geologický dohľad **nesmú prekročiť PL** uvedené v tabuľke nižšie:

Skupina výdavkov	Názov výdavku	Cenové pásmo	COV na geologické práce realizované v rámci jednej lokality (v EUR bez DPH)		PL (%) max.
			od	do	
518 - Ostatné služby	Odborný geologický dohľad	1.	0,00	4 999 999,99	2,90
		2.	5 000 000,00	9 999 999,99	2,25
		3.	10 000 000,00	a viac	1,35

⁴⁶ V zmysle § 3, písm. v), bod 1 geologického zákona.

6.8. Nákup hmotného a nehmotného majetku (okrem nehnuteľností)

Oprávneným výdavkom je kúpna cena nakupovaného dlhodobého hmotného a nehmotného majetku⁴⁷. V prípade, ak žiadateľ/Prijímateľ bude využívať nadobudnutý majetok (napr. zariadenie, vybavenie) len pre účely projektu, uplatní si výdavky spojené s ich obstaraním v celkovej výške⁴⁸. Kúpený majetok je nový, nebol používaný a žiadateľ/Prijímateľ s ním v minulosti žiadnym spôsobom nedisponoval (čo i len sčasti, ak bol k dispozícii žiadateľovi/Prijímateľovi).

V prípade, že žiadateľ/Prijímateľ bude využívať majetok okrem realizácie projektu aj na iné aktivity/činnosti nesúvisiace s realizáciou projektu, oprávnené **sú len pomerné výdavky** na jeho obstaranie vypočítané žiadateľom/Prijímateľom napríklad pomocou nasledujúcich metód:

- ako pomer výšky celkových výdavkov projektu k čistému obratu⁴⁹ žiadateľa/Prijímateľa za predchádzajúci kalendárny rok alebo priemerného obratu za posledné 3 kalendárne roky;
- na základe pomeru súčtu osobohodín, ktoré odpracuje zamestnanec/zamestnanci⁵⁰ v rámci projektu k celkovému počtu osobohodín všetkých zamestnancov Prijímateľa;
- iný spôsob určený vo Výzve vo vzťahu k vybraným oblastiam podpory.

Príklad č. 2: Výpočet pomernej časti oprávnených výdavkov na nákup hmotného majetku

Prijímateľ realizuje z prostriedkov EŠIF 3 projekty (v celkovej hodnote 45 000 EUR), pričom zariadenie využíva pre každý z týchto projektov. Pre výpočet pomernej časti oprávnených výdavkov Prijímateľ vypočíta, aký je percentuálny pomer NFP každého projektu vo vzťahu k celkovej sume NFP, ktorú prostredníctvom projektov získa.

Projekt č. 1: NFP	=	10 000 EUR	... pomerná časť =	$10\,000/45\,000 \cdot 100 = 22,22\%$
Projekt č. 2: NFP	=	15 000 EUR	... pomerná časť =	$15\,000/45\,000 \cdot 100 = 33,33\%$
Projekt č. 3: NFP	=	20 000 EUR	... pomerná časť =	$20\,000/45\,000 \cdot 100 = 44,44\%$
Súčet NFP projektov 1 až 3 = 45 000 EUR				

Pozn.: Ak Prijímateľ používa majetok aj na iné účely ako pre projekt, potom nie je vhodné aplikovať vyššie uvedený príklad a je vhodnejšie aplikovať výpočet napr. podľa počtu hodín, počas ktorých je dané zariadenie využívané pre ten-ktorý projekt, resp. činnosť mimo projektov, alebo % produkcie daného zariadenia v projekte voči celkovej produkcii zariadenia a pod.

Príklad č. 3: Výpočet pomernej časti oprávnených výdavkov na nákup hmotného majetku

Zamestnanci Prijímateľa pracujú na 2 projektoch (celkový odpracovaný počet hodín je 800) podporených z EŠIF súčasne. Pre výpočet pomernej časti oprávnených výdavkov Prijímateľ vypočíta, aký je percentuálny pomer počtu odpracovaných hodín každého projektu v pomere k súčtu všetkých odpracovaných hodín za oba projekty.

Projekt č. 1: počet odpracovaných hodín	=	300	... pomerná časť =	$300/800 \cdot 100 = 37,5\%$
Projekt č. 2: počet odpracovaných hodín	=	500	... pomerná časť =	$500/800 \cdot 100 = 62,5\%$
Súčet odpracovaných hodín na projektoch = 800				

⁴⁷ Samostatné huteľné veci, prípadne súbory huteľných vecí, ktoré majú samostatné technicko-ekonomické určenie, ktorých vstupná cena je vyššia ako 1 700 EUR a prevádzkovo-technické funkcie dlhšie ako jeden rok a dlhodobý nehmotný majetok, ktorého vstupná cena je vyššia ako 2 400 EUR a použiteľnosť alebo prevádzkovo-technické funkcie sú dlhšie ako jeden rok (podľa § 22 zákona o dani z príjmov). V prípadoch, keď majetok nespĺňa podmienky ustanovené podľa zákona o dani z príjmov, ale Prijímateľ sa rozhodol postupovať podľa osobitného predpisu a tento majetok sa vykazuje ako dlhodobý hmotný alebo nehmotný majetok v účtovníctve Prijímateľa, tak sa na takéto majetok uplatňujú rovnaké podmienky, ako sú uvedené v tejto Príručke.

⁴⁸ Pri nákupe z tretích krajín je clo súvisiace s obstaraním považované za oprávnený výdavok.

⁴⁹ Podľa § 2 ods. 15 zákona o účtovníctve.

⁵⁰ Ide o pracovnoprávny vzťah (pracovný pomer založený pracovnou zmluvou, dohodu o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru) alebo obdobný pracovný vzťah (štátnozamestnanecký pomer, výkon práce vo verejnom záujme).

6.9. Finančný prenájom a operatívny nájom

Finančný prenájom⁵¹ (alebo operatívny nájom) je spôsob financovania spočívajúci v prenájme (alebo nájme) predmetu na vopred stanovené obdobie za dohodnutú odmenu, ktorý je v prípade finančného prenájmu spojený s právom či povinnosťou prevodu vlastníctva predmetu prenájmu na nájomcu. Rozlišujeme dva základné typy tohto financovania:

- a) finančný prenájom - ide o nájom hnuiteľnej alebo nehnuteľnej veci, po jeho skončení prechádza, resp. môže prejsť predmet nájmu za dohodnutú kúpnu cenu do vlastníctva nájomcu;
- b) operatívny nájom - ide o nájom hnuiteľnej alebo nehnuteľnej veci, po jeho skončení sa predmet nájmu vracia prenajímateľovi.

Základné pravidlo pre oblasť finančného prenájmu stanovuje, že **finančný prenájom je oprávneným výdavkom v prípade, pokiaľ je pre spolufinancovanie z OP KŽP oprávnený aj predmet tohto finančného prenájmu.**

Pri zmluvách o finančnom prenájme s doložkou o odkúpení (alebo pri zmluvách stanovujúcich minimálne obdobie prenájmu s dĺžkou zodpovedajúcou životnosti investície, ktorá je predmetom zmluvy), nesmie hodnota predmetu finančného prenájmu presiahnuť jeho trhovú hodnotu. Oprávneným výdavkom nie je celá časť splátky, ale len splátka istiny, a to maximálne v sume nepresahujúcej výšku daňového odpisu⁵², vzťahujúca sa na obdobie realizácie projektu, ktorá bola reálne uhradená.

V prípade finančného prenájmu sa daňový odpis uplatňuje len zo základu dane, t. j. hodnota odpisu nezohľadňuje DPH, a to ani v prípade, ak žiadateľ nie je platiteľ DPH. DPH však môže byť oprávneným výdavkom (pozri [kapitulu 6.14](#) Príručky) a táto sa vypočíta ako sadzba DPH aplikovaná na uznanú výšku oprávneného výdavku splátky istiny za príslušné obdobie.

V prípade, že predmet finančného prenájmu nie je využívaný výlučne na účely projektu, oprávnená je len alikvotná časť vstupnej ceny prenájmu za príslušné obdobie (pozri postup upravený v kapitole 6.8 Príručky).

Výdavky na predmet operatívneho nájmu sú oprávnenými výdavkami za predpokladu, že takýto predmet je pre realizáciu projektu nevyhnutný⁵³. **Výdavky na operatívny nájom nesmú, v prípade ak je možný aj finančný prenájom, presiahnuť výdavky, ktoré by nájomca vynaložil na finančný prenájom.**

Pri zmluvách o operatívnom nájme bez doložky o odkúpení, ktorých dĺžka trvania je kratšia ako životnosť investície, ktorá je predmetom zmluvy, je oprávnená splátka nájmu, ktorá sa vzťahuje na obdobie realizácie projektu a súčasne na obdobie, počas ktorého bol predmet nájmu pre daný projekt využívaný. V prípade, že predmet nájmu nie je využívaný len pre účely projektu, je oprávnená len alikvotná časť nájmu za príslušné obdobie (pozri postup upravený v kapitole 6.8 Príručky). Pri tomto type zmlúv o nájme musí nájomca preukázať, že zmluva bola najhospodárnejšou metódou využitia predmetu nájmu v projekte, t. j. využitie nájmu musí byť finančne najvýhodnejším riešením pre projekt. Z tohto dôvodu nie je oprávneným výdavkom na nájom tá časť výdavkov, o ktorú presahujú výdavky za nájom výšku výdavkov, ktoré by predstavovali obvyklú cenu za nájom rovnakého predmetu, resp. by presiahli bežnú obstarávaciu cenu rovnakého predmetu v danom čase a mieste⁵⁴.

6.10. Osobné výdavky

Základným oprávneným výdavkom v oblasti osobných výdavkov je **celková cena práce** (v zmysle § 130 ods. 5 Zákonníka práce²¹).

Pre osobné výdavky platí, že **nesmú presiahnuť výšku obvyklú v danom odbore, čase a mieste a musia byť primerané úlohám a zodpovednostiam osôb zapojených do realizácie projektu.**

V prípade osobných výdavkov je **rešpektované odmeňovanie jednotlivých pracovných pozícií s ohľadom na predchádzajúcu mzdovú politiku zamestnávateľa/žiadateľa**, t. j. nie je možné akceptovať navýšenie mzdy⁵⁵, resp. odmeny za vykonanú prácu iba z dôvodu zapojenia zamestnanca do projektu financovaného z prostriedkov

⁵¹ V zmysle zákona o dani z príjmov.

⁵² Bližšie informácie aj s príkladmi sú uvedené v [dokumente](#) Finančnej správy SR.

⁵³ V rámci Výzvy môže Poskytovateľ podrobnejšie vymedziť, ktoré predmety je možné financovať formou operatívneho nájmu.

⁵⁴ Aplikuje sa vždy nižšia hodnota z daných možností.

⁵⁵ Všade v Príručke, kde sa uvádza termín „mzda“, je rovnako aplikovateľný aj termín „platiť“.

EŠIF (napr. rozdielne sadzby odmeňovania za práce vykonávané mimo aktivít projektu a za práce vykonávané na aktivitách projektu; rozdielne hodinové sadzby v prípade viacerých projektov tej istej funkcie - projektový manažér - u jednej osoby; neopodstatnené rozdielne hodinové sadzby pri odbornom personáli). Takéto navýšenie bude mať za následok vznik neoprávnených výdavkov v časti presahujúcej výšku mzdy, resp. odmeny rovnakej práce vykonávanej mimo projektu. V prípade zamestnancov pracujúcich na projekte je Prijímateľ povinný preukázať, že zamestnanec, ktorého mzdové výdavky sú predmetom financovania z EŠIF má pre danú pracovnú pozíciu alebo pre práce vykonávané na projekte **potrebnú kvalifikáciu a odbornú spôsobilosť**.

V prípade zamestnávania osôb, pre účely realizácie projektu, rozlišujeme dve alternatívy:

- a) **zamestnanec pracuje na projekte počas celého ustanoveného pracovného času, resp. dohodnutého kratšieho pracovného času v prípade pracovného pomeru⁵⁶ na kratší pracovný čas** (t. j. ustanovený pracovný čas): zamestnanec vykonáva počas celej pracovnej doby (resp. počas celého pracovného času) činnosti týkajúce sa výlučne aktivít na projekte a žiadne iné aktivity mimo projektu. V tomto prípade sú oprávnené výdavky za celkovú cenu práce;
- b) **zamestnanec pracuje na projekte iba určitý pracovný čas**: celkový pracovný čas zamestnanca je rozdelený na aktivity pre projekt/-y spolufinancovaný/-é z EŠIF a na aktivity mimo EŠIF. V tomto prípade sú oprávnené výdavky za celkovú cenu práce pomerne podľa skutočne odpracovaného času na projekte. Náhrada za dovolenku prislúcha k obdobiu odpracovanému príslušným zamestnancom na danom projekte, t. j. oprávnená náhrada za dovolenku sa bude krátiť u zamestnancov, ktorí pracujú len časť svojho úväzku na danom projekte. Oprávnená je skutočne čerpaná dovolenka v čase realizácie projektu (t. j. aj prenesená dovolenka z predchádzajúceho roku, ak nárok na dovolenku vznikol v súvislosti s výkonom práce na projekte).

Za oprávnené výdavky sú považované všetky náhrady mzdy, ktoré je zamestnávateľ povinný poskytnúť zamestnancovi v zmysle platnej legislatívy a za predpokladu, že zamestnanec nemá nárok na ich úhradu od príslušných orgánov (napr. nemocenské dávky hradené zo strany Sociálnej poisťovne). Výška oprávnenej náhrady mzdy musí zodpovedať miere zapojenia zamestnanca do realizácie daného projektu.

Výdavky týkajúce sa výkonu práce sú limitované rozsahom práce **maximálne 12 hodín/deň⁵⁷ za všetky pracovné úväzky osoby kumulatívne u jedného zamestnávateľa**, t. j. za všetky pracovné pomery založené pracovnou zmluvou, dohodou o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru⁵⁸, štátnozamestnaneckým pomerom alebo výkonom práce vo verejnom záujme.

Pracovné úväzky osôb pracujúcich na projekte sa nesmú prekryvať. Nie je prípustné, aby bol zamestnanec platený za rovnakú činnosť vykonávanú v tom istom čase, resp. za rovnaké výstupy viackrát. Za neoprávnené sa budú považovať výdavky v prípade identifikácie prekryvania sa pracovného času osoby pracujúcej na dvoch alebo viacerých projektoch (vrátane prípadu jedného projektu s viacerými pozíciami v rámci toho istého projektu alebo v prípade viacerých zmluvných vzťahov pre výkon práce pre projekt a mimo projektov) spolufinancovaných z prostriedkov EŠIF, resp. z iných programov EÚ alebo vnútroštátnych programov, resp. pri zistení vykonávania činnosti nefinancovanej z prostriedkov EŠIF. Výdavky, ktoré sa vzťahujú na tieto pracovné výkazy budú vylúčené z financovania dotknutého projektu/-ov na úrovni príslušného dňa, pričom nie je podstatné, na základe akého zmluvného vzťahu osoba pracovala. **Pri zistení prekryvania sa výdavkov v projekte je Poskytovateľ oprávnený odstúpiť od Zmluvy o poskytnutí NFP.**

⁵⁶ Pre účely tejto Príručky sa pod pojmom pracovný pomer rozumie pracovný pomer založený pracovnou zmluvou, dohoda o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru, štátnozamestnanecký pomer a výkon práce vo verejnom záujme.

⁵⁷ Výnimkou je pracovná činnosť/výkon práce vyžadujúca nerovnomerné rozvrhnutie týždenného pracovného času (vzťahuje sa na zložky integrovaného záchranného systému, ako napr. Hasičský a záchranný zbor, policajný zbor, horskú záchrannú službu a pod.).

⁵⁸ Mimo pracovným pomerom sa rozumejú vzťahy uzatvorené v zmysle ustanovení §§ 223 až 228a Zákonníka práce (t. j. dohoda o vykonaní práce, ak ide o prácu, ktorá je vymedzená výsledkom; dohoda o pracovnej činnosti, resp. dohoda o brigádnickej práci študentov, ak ide o príležitostnú činnosť vymedzenú druhom práce).

Za **neoprávnené výdavky** sa v prípade osobných výdavkov považujú:

- výdavky pri obchádzaní Zákonníka práce v prípadoch, ak s jednou a tou istou osobou sa v období vymedzenom Zákonníkom práce⁵⁹ uzatvorí reťazenie pracovnoprávných vzťahov, napr. najskôr dohoda o vykonaní práce a po vyčerpaní stanoveného rozsahu pracovných hodín (350 hodín v kalendárnom roku) sa uzatvorí ďalší zmluvný vzťah napr. príkazná zmluva, alebo dohoda o pracovnej činnosti a pod., pričom vykonávaná činnosť stále javí znaky závislej práce;
- odmeny⁶⁰ (resp. prémie alebo rôzne variabilné zložky naviazané napr. na hospodárske výsledky Prijímateľa)⁶¹;
- nemocenské dávky hradené zo strany Sociálnej poisťovne (keďže nie sú výdavkom Prijímateľa);
- výdavky týkajúce sa činností na projekte vykonávaných počas prekážok v práci na strane zamestnanca (napr. počas práceneschopnosti, ošetrovania člena rodiny, či návštevy lekára⁶²);
- ostatné výdavky na zamestnanca (napr. dary, benefity), ktoré nie sú pre zamestnávateľov povinné podľa osobitných právnych predpisov⁶³;
- odstupné a odchodné (keďže medzi nimi a realizáciou projektu neexistuje príčinný vzťah)⁶⁴;
- príspevky zamestnávateľa zo sociálneho fondu (napriek tomu, že tvorba sociálneho fondu je pre zamestnávateľa povinnosťou, jeho čerpanie nesúvisí s realizáciou projektu);
- mzdové výdavky zamestnancov, ktorí sa nepodieľajú na realizácii projektu;
- pomerná časť osobných výdavkov, ktorá nezodpovedá pracovnému vyťaženiu zamestnanca na danom projekte;
- výdavky (a to na úrovni príslušného dňa), pri ktorých bolo identifikované prekryvanie sa pracovného času osoby;
- výdavky za odpracované hodiny presahujúce 12 hodín/deň⁵⁷ za všetky pracovné úväzky osoby kumulatívne u jedného zamestnávateľa (do stanoveného limitu patrí práca vykonaná v daný deň na projekte/-och podporených/-ých: z OP KŽP, iných OP, projektoch mimo EŠIF, vrátane práce mimo projektu/-ov).

Upozornenie: Podmienky oprávnenosti osobných/mzdových výdavkov môžu byť v rámci jednotlivých Výziev stanovené striktnejšie, ako je uvedené v predmetnej Príručke. Odporúčame preto žiadateľom oboznámiť sa s osobitnými podmienkami (napr. neoprávnené zložky mzdy; neoprávnené položky, ktoré netvoria súčasť hrubej mzdy) stanovenými v príslušnej Výzve a brať ich na vedomie pri príprave ŽoNFP.

Osobné výdavky odborného personálu projektu

Osobné výdavky odborného personálu projektu, bezprostredne súvisiace s **realizáciou HAP** (priame výdavky), je v prípade reálneho vykazovania osobných výdavkov možné uplatniť výlučne v rámci nasledujúcich (štandardizovaných) pracovných pozícií: Odborný koordinátor, Expert/specialista, Odborný/ technický pracovník a Terénny/pomocný pracovník.

⁵⁹ V prípade dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru (§§ 223 až 228a Zákonníka práce) ide o obdobie najviac 12 mesiacov.

⁶⁰ Ide o zložku mzdy v zmysle § 118 Zákonníka práce. Uvedené sa aplikuje aj na obdobný pracovný vzťah (napr. zákon o štátnej službe).

⁶¹ Odmena ako zložka mzdy (v zmysle § 118 Zákonníka práce) je **oprávnený výdavok výlučne v prípade, ak je poskytnutá zamestnancovi, ktorý pracuje iba na projekte/-och spolufinancovanom/-ých z EŠIF**, t. j. nevykonáva iné pracovné činnosti financované z iných zdrojov Prijímateľa (bez ohľadu na dĺžku pracovného času zamestnanca zamestnaného u konkrétneho Prijímateľa) a zároveň za splnenia podmienky, že **výška odmeny je v súlade s predchádzajúcou mzdovou politikou zamestnávateľa/žiadateľa**, t. j. nie je možné akceptovať navýšenie odmeny iba z dôvodu zapojenia zamestnanca do projektu financovaného z prostriedkov EŠIF.

⁶² Ak napr. zamestnanec nepracuje z dôvodu práceneschopnosti alebo ošetrovania člena rodiny či navštívi lekára a súčasne v tom istom čase vykonáva pre projekt činnosti/aktivity na základe, napr. Občianskeho zákonníka alebo Zákonníka práce, budú výdavky na tieto činnosti/aktivity považované za neoprávnené.

⁶³ V prípade, ak do povinných odvodov za zamestnávateľa vstupuje aj odvod za sumu ostatných výdavkov na zamestnanca, je potrebné túto sumu odpočítať od celkových odvodov zamestnávateľa.

⁶⁴ V prípade, ak do povinných odvodov za zamestnávateľa vstupuje aj odvod za výdavok na odstupné a odchodné, je potrebné túto sumu odpočítať od celkových odvodov zamestnávateľa.

Pri reálnom vykazovaní osobných výdavkov **nesmú** osobné výdavky pre odborný personál projektu prekročiť FL uvedené v tabuľke nižšie⁶⁵:

Skupina výdavkov	Názov výdavku / pracovná pozícia	FL pre hrubú mzdu ⁶⁶ (EUR/mesiac) max.	FL pre odmenu ⁶⁷ (EUR/hodina ⁶⁸) max.
521 - Mzdové výdavky	Odborný koordinátor ⁶⁹	2 945,-	16,93
	Expert/špecialista ⁷⁰	2 149,-	12,36
	Odborný/technický pracovník ⁷¹	1 723,-	9,91
	Terénny/pomocný pracovník ⁷²	1 166,-	6,70

Osobné výdavky projektového personálu projektu

Osobné výdavky projektového personálu projektu, bezprostredne súvisiace s **riadením projektu - interné**, je v prípade reálneho vykazovania osobných výdavkov možné uplatniť výlučne v rámci pracovnej pozície Projektový manažér - interný.

Medzi rámcové činnosti vykonávané v rámci pracovnej pozície Projektový manažér - interný patria predovšetkým:

- finančné riadenie projektu,
- monitorovanie projektu (sledovanie čiastkových a celkových výsledkov projektu),
- administrácia zmien v projekte, resp. v Zmluve o poskytnutí NFP,
- zabezpečenie pre projekt relevantných nástrojov v oblasti informovania, komunikácie a viditeľnosti (podpora získanej z EŠIF a ŠR SR na spolufinancovanie projektu)⁷³,

⁶⁵ Týmto nie je dotknutá možnosť, že mzda/odmena za vykonanú prácu dohodnutá medzi zamestnancom a Prijímateľom je vyššia ako sú FL stanovené RO, avšak rozdiel medzi dohodnutou mzdou/odmenou a RO stanovenými FL bude určený ako neoprávnený výdavok.

⁶⁶ V prípade osoby, ktorá pracuje na projekte na základe pracovného pomeru založeného pracovnou zmluvou. Oprávneným výdavkom je **celková cena práce**, t. j. hrubá mesačná mzda, ohraničená uvedeným FL, a jej zodpovedajúce (do tejto sumy nezapočítané) zákonné odvody zamestnávateľa. Uvedený FL sa aplikuje v prípade plného (100 %) pracovného úväzku (v prípade pracovného pomeru na kratší pracovný čas, resp. pri výkone pracovných činností na viacerých projektoch financovaných z EŠIF, sa FL uplatní v pomernej výške). V prípade zamestnanca, ktorý pracuje **iba na projekte-och spolufinancovanom/-ých z EŠIF**, t. j. nevykonáva iné pracovné činnosti financované z iných zdrojov Prijímateľa, je **oprávneným výdavkom aj odmena ako zložka mzdy** (v zmysle § 118 Zákonníka práce). Nakoľko odmena tvorí (v uvedenom prípade) integrálnu súčasť hrubej mesačnej mzdy, výška odmeny na mesačnej báze je limitovaná výškou FL stanoveného pre hrubú mesačnú mzdu na úrovni jednotlivých pracovných pozícií. Analogicky, výška odmeny na ročnej báze predstavuje súčin FL stanoveného pre hrubú mesačnú mzdu (na úrovni jednotlivých pracovných pozícií) x 12 mesiacov v roku. Do stanoveného FL spadá aj prípadné mzdové zvýhodnenie za každú hodinu: práce v sobotu, v nedeľu, príp. nočnej práce (ak relevantné) v zmysle Zákonníka práce.

⁶⁷ V prípade osoby, ktorá pracuje na projekte na základe dohody o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru (§§ 223 až 228a Zákonníka práce). Oprávneným výdavkom je **celková cena práce**, t. j. hrubá hodinová odmena, ohraničená uvedeným FL, a jej zodpovedajúce (do tejto sumy nezapočítané) zákonné odvody zamestnávateľa. Do stanoveného FL spadá aj prípadné mzdové zvýhodnenie za každú hodinu: práce v sobotu, v nedeľu, príp. nočnej práce (ak relevantné) v zmysle Zákonníka práce.

⁶⁸ Hodinou sa rozumie 60 minút.

⁶⁹ Riadiaci pracovník žiadateľa/Prijímateľa, ktorý plánuje, riadi, koordinuje a hodnotí celkovú činnosť organizácie (alebo jej organizačné zložky) a podriadených pracovníkov, ktorí majú pod sebou ešte ďalšiu úroveň podriadených pracovníkov. Požadovaný stupeň dosiahnutého vzdelania: vysokoškolské vzdelanie II. stupeň (kód 766 a 767 podľa ISCED 2011).

⁷⁰ Pracovník žiadateľa/Prijímateľa s najvyššou úrovňou zručností v danej oblasti, ktorý samostatne rieši najkomplexnejšie a najzložitejšie úlohy. Zaoberá sa napr. aplikáciou vedeckých koncepcií a teórií; realizuje výskum, vývoj koncepcií, teórií a operatívnych metód; vypracováva analýzy; pripravuje vedecké práce a správy; vykonáva odborný dohľad nad podriadenými pracovníkmi. Požadovaný stupeň dosiahnutého vzdelania: vysokoškolské vzdelanie II. stupeň (kód 766 a 767 podľa ISCED 2011).

⁷¹ Pracovník žiadateľa/Prijímateľa, ktorý vykonáva technické a príbuzné úlohy spojené napr. s výskumom a využitím vedeckých koncepcií a praktických metód v oblasti fyzikálnych vied, vrátane techniky a technológie, prírodných vied, vrátane zdravotníctva, sociálnych a humanitných vied. Môže vykonávať aj dohľad nad podriadenými pracovníkmi. Požadovaný stupeň dosiahnutého vzdelania: vyššie odborné vzdelanie (kód 554 podľa ISCED 2011). V odôvodnených prípadoch je akceptovateľné úplné stredné vzdelanie s maturitou (kód 344, 354 a 454 podľa ISCED 2011).

⁷² Pracovník žiadateľa/Prijímateľa vykonávajúci manuálnu prácu, ako napr. kvalifikovaní pracovníci v poľnohospodárstve, lesníctve a rybárstve; kvalifikovaní pracovníci a remeselníci; pomocní pracovníci a iní. Požadovaný stupeň dosiahnutého vzdelania: stredné vzdelanie (kód 352 a 353 podľa ISCED 2011). V odôvodnených prípadoch je akceptovateľné ukončené základné vzdelanie - 2. stupeň (kód 244 a 242 podľa ISCED 2011). Informácie o Medzinárodnej norme pre klasifikáciu vzdelávania - ISCED 2011 sú dostupné na <https://www.minedu.sk/data/files/3772.pdf>.

⁷³ Jednotlivé nástroje pre informovanie, komunikáciu a viditeľnosť (vrátane technických parametrov a minimálnych požiadaviek) sú uvedené v *Manuáli pre IKV*.

- činnosti podporného charakteru súvisiace s realizáciou VO/obstarávania pre účely projektu⁷⁴.

Pri reálnom vykazovaní osobných výdavkov **nesmú** osobné výdavky pre projektový personál projektu prekročiť FL uvedené v tabuľke nižšie⁶⁵.

Skupina výdavkov	Názov výdavku / pracovná pozícia	FL pre hrubú mzdu ⁶⁶ (EUR/mesiac) max.	FL pre odmenu ⁶⁷ (EUR/hodina ⁶⁸) max.
521 - Mzdové výdavky	Projektový manažér - interný ⁷⁵	2 050,-	11,78

Výdavky na **riadenie projektu - interné** majú charakter bežných výdavkov a členia sa medzi:

- nepriame výdavky pri reálnom vykazovaní výdavkov** (vzťahujú sa na ne PL pre nepriame výdavky uvedené v kapitole 4.2.1 Príručky),
- priame výdavky pri aplikácii ZVV formou PS.**

6.11. Cestovné náhrady

Výšku náhrad výdavkov vzniknutých v súvislosti s pracovnou cestou upravuje zákon o cestovných náhradách. Cestovné náhrady sú oprávnenými výdavkami vo výške a za podmienok, ktoré stanovuje zákon o cestovných náhradách, predmetná Príručka, prípadne interná norma (napr. smernica) organizácie zamestnávateľa/Prijímateľa.

Aby bolo možné považovať pracovné cesty a s nimi spojené cestovné náhrady za oprávnené výdavky, musia súvisieť s realizáciou projektu, musia byť pre dosiahnutie cieľov projektu nevyhnutné, musia byť uskutočnené osobami, ktoré sa na realizácii projektu podieľajú a zároveň spĺňať pravidlá hospodárnosti, efektívnosti, účelnosti a účinnosti, pričom oprávnenými sú tak TPC, ako aj ZPC.

Ak zamestnancovi/osobe počas pracovnej cesty vznikli výdavky, za ktoré musel priamo zaplatiť, Prijímateľ musí zdokladovať, že ich tomuto zamestnancovi/osobe skutočne vyplatil.

Oprávnenými výdavkami v rámci cestovných náhrad sú:

- náhrada preukázaných cestovných výdavkov,
- náhrada preukázaných výdavkov na ubytovanie,
- stravné⁷⁶,
- náhrada preukázaných potrebných vedľajších výdavkov.

Oprávnenými výdavkami sú výdavky na dopravu všetkými druhmi verejnej dopravy (vrátane výdavkov na letenky, mestskú hromadnú dopravu a diaľkovú verejnú hromadnú dopravu v 2. triede⁷⁷, miestenky, ležadlá alebo lôžka) a náhrady za použitie vlastného osobného motorového vozidla a služobných motorových vozidiel.

Použitie miestnej verejnej dopravy - náhrada cestovných výdavkov za miestnu pravidelnú verejnú dopravu patrí zamestnancovi/osobe v preukázanej výške. Pri zakúpení časových cestovných lístkov pri využití verejnej hromadnej dopravy musí byť doložené, že nákup časového lístka je v rámci realizácie projektu lacnejší

⁷⁴ Zahŕňa: dohľad nad dodržiavaním povinností, ktoré Prijímateľovi vyplývajú z Príručky k procesu VO; komunikáciu s Poskytovateľom v oblasti realizácie VO pre účely projektu; dohľad nad predložením Plánu VO Poskytovateľovi; koordináciu predkladania dokumentácie z VO na FK VO Poskytovateľovi; poskytovanie súčinnosti Prijímateľovi pri vypracovaní návrhu súťažných podkladov a uzatváraní zmlúv s úspešnými uchádzačmi z procesu VO/obstarávania a pod.

⁷⁵ V rámci DOP je riadenie projektu - interné možné vykonávať **vylučne** prostredníctvom pracovnej pozície „Projektový manažér - interný“. Prijímateľ môže vykonávať riadenie projektu aj prostredníctvom viacerých osôb na skrátený pracovný úväzok, avšak za oprávnený výdavok sa považuje maximálne jeden plný (100 %) pracovný úväzok do výšky stanoveného FL. **Kombinácia** interného a externého riadenia projektu **nie je** v rámci jedného a toho istého DOP **prípustná**. Požadovaný stupeň dosiahnutého vzdelania: vysokoškolské vzdelanie II. stupeň (kód 766 a 767 podľa ISCED 2011). V odôvodnených prípadoch je akceptovateľné úplné stredné vzdelanie s maturitou (kód 344, 354 a 454 podľa ISCED 2011).

⁷⁶ Za oprávnený výdavok sa aj v prípade stravného poskytnutého dodávateľsky (na faktúru) považuje suma stravného, ktorá je v súlade s platným znením *Opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR o sumách stravného*. Zároveň platí, že ak má zamestnanec/osoba vyslaná na pracovnú cestu zabezpečené stravné dodávateľským spôsobom, nepatrí mu náhrada za stravné (v zmysle § 1 ods. 4 zákona o cestovných náhradách).

⁷⁷ Výdavky na diaľkovú verejnú hromadnú dopravu sú oprávnené aj v rámci 1. triedy, ak cestovná vzdialenosť jednosmerne presahuje 200 km.

ako preplatenie jednotlivých cestovných lístkov.

Použitie lietadla - pri použití lietadla je oprávneným výdavkom letenka v ekonomickej triede a priamo súvisiace poplatky (napr. letiskové poplatky). V prípade TPC musí Prijímateľ preukázať, že využitie tohto spôsobu dopravy je hospodárnejšie a efektívnejšie ako využitie iného dopravného prostriedku.

Použitie súkromného motorového vozidla - ak sa zamestnanec/osoba písomne dohodne so zamestnávateľom/Prijímateľom, že pri pracovnej ceste použije cestné motorové vozidlo okrem cestného motorového vozidla poskytnutého zamestnávateľom, zamestnancovi patrí základná náhrada za každý 1 km jazdy a náhrada za spotrebované pohonné látky⁷⁸. Sumy základnej náhrady upravuje [platné](#) znenie opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR o sumách základnej náhrady za používanie cestných motorových vozidiel pri pracovných cestách.

Použitie služobného motorového vozidla - ak zamestnanec/osoba použije na cestu cestné motorové vozidlo Prijímateľa, oprávnené sú výdavky na nákup pohonných hmôt (podľa počtu odjazdených kilometrov uvedených v knihe jász a vo vyúčtovaní pracovnej cesty). Použitie služobného motorového vozidla musí byť pre realizáciu projektu nevyhnutné, a to pri dodržaní zásady hospodárnosti a efektívnosti (najmä v porovnaní s verejnou osobnou dopravou). V prípade, že Prijímateľ nepreukáže splnenie vyššie uvedených podmienok, môže mu byť zo strany Poskytovateľa pri pracovných cestách priznaná výška náhrady určená podľa výšky zodpovedajúcej použitiu verejnej osobnej dopravy.

Použitie taxi služby - aby bol výdavok oprávnený, je potrebné preukázať, že použitie taxi služby je pre realizáciu projektu nevyhnutné, a to pri dodržaní zásady hospodárnosti a efektívnosti (najmä v porovnaní s verejnou osobnou dopravou)⁷⁹. V prípade, že Prijímateľ nepreukáže splnenie vyššie uvedených podmienok, môže mu byť zo strany Poskytovateľa pri využití taxi služby priznaná výška náhrady určená podľa výšky zodpovedajúcej použitiu verejnej osobnej dopravy.

Zamestnancovi/osobe vyslanému/-nej na pracovnú cestu patrí náhrada preukázaných výdavkov za ubytovanie. Aj v tomto prípade platí, že výdavky na ubytovanie majú zohľadňovať obvyklé ceny v danom mieste a čase, aby bolo dodržané pravidlo hospodárnosti, efektívnosti, účelnosti a účinnosti. FL stanovené RO pre ubytovanie na území SR a v zahraničí (pre zamestnanca/osobu vyslanú na pracovnú cestu) sú uvedené v závere tejto kapitoly. Zároveň je však Prijímateľ povinný dodržať vlastné interné predpisy organizácie, ak stanovujú nižší cenový limit.

Zamestnancovi/osobe vyslanému/vyslanej na pracovnú cestu patrí stravné za každý kalendárny deň pracovnej cesty za podmienok ustanovených zákonom o cestovných náhradách. Suma stravného je stanovená v závislosti od času trvania pracovnej cesty v kalendárnom dni. Sumy stravného pre TPC upravuje [platné](#) znenie opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR o sumách stravného.

Pri ZPC zamestnancovi/osobe patrí za každý kalendárny deň ZPC, za podmienok ustanovených zákonom o cestovných náhradách, stravné v eurách alebo v cudzej mene. Toto stravné je stanovené v závislosti od času trvania ZPC mimo územia SR. Sadzby stravného počas ZPC upravuje [platné](#) znenie opatrenia Ministerstva financií SR, ktorým sa ustanovujú základné sadzby stravného v eurách alebo v cudzej mene pri ZPC.

V prípade potrebných vedľajších výdavkov ide o výdavky spojené s pracovnou cestou ako napr. parkovné, diaľničný poplatok⁸⁰, vstupenky na veľtrh, poplatky za úschovňu batožiny, účastnícke (konferenčné) poplatky, miestne dane pri ubytovaní a pod.

ZPC sú oprávnené v odôvodnených prípadoch a za predpokladu, že boli schválené v ŽoNFP a sú zahrnuté v Zmluve o poskytnutí NFP, pri rešpektovaní pravidiel týkajúcich sa geografickej oprávnenosti vyplývajúcej zo všeobecného nariadenia. Výdavky na ubytovanie v hoteli v zahraničí musia zodpovedať cenám, ktoré sú v danom mieste a čase obvyklé.

⁷⁸ Týmto nie je dotknutá povinnosť žiadateľa/Prijímateľa dodržať vlastné interné predpisy organizácie týkajúce sa použitia súkromného motorového vozidla pri pracovných cestách.

⁷⁹ V prípade, ak nie je možné z časového hľadiska a dostupnosti verejnej dopravy použiť inú alternatívu, považuje sa použitie taxi služby za oprávnené. Takýto prípad však musí byť riadne zdôvodnený.

⁸⁰ V prípade diaľničnej známky musí Prijímateľ preukázať, že motorové vozidlo bolo počas celej pracovnej cesty využívané výlučne pre účely projektu a diaľničná známka bola nevyhnutná a spĺňa podmienky hospodárnosti. Ak sa motorové vozidlo využívalo pre účely projektu len z časti, Prijímateľ predloží výpočet pre úhradu zodpovedajúcej/oprávnenej časti výdavku, ktorým bolo zakúpenie diaľničnej známky.

Pri reálnom vykazovaní výdavkov na cestovné náhrady **nesmú** výdavky na cestovné náhrady na ubytovanie **prekročiť** FL uvedené v tabuľke nižšie:

Skupina výdavkov	Názov výdavku	FL ⁸¹ (EUR s DPH/osoba/noc) max.	
		512 - Cestovné náhrady	Cestovné náhrady na ubytovanie
		v zahraničí	120,-

6.12. Externé služby (zabezpečené dodávateľským spôsobom)

Externé služby zahŕňajú najrôznejšie položky podľa typu projektu, ku ktorému sa viažu. Vybrané služby musia prispievať k dosahovaniu cieľov projektu a byť pre jeho realizáciu nevyhnutné.

Prijímateľ môže využívať služby dodávateľov v tých prípadoch a pre tie činnosti, keď nie je možné alebo efektívne, tieto služby/činnosti zabezpečiť vlastnými kapacitami. Podmienkou zostáva, že tieto služby musia byť preukázateľne nevyhnutné pre realizáciu projektu.

Medzi najčastejšie typy služieb, ktoré je možné zaradiť medzi oprávnené výdavky v rámci DOP, patria nasledujúce služby:

- odborné služby⁸² - zahŕňajú napr. vypracovanie štúdie, analýzy⁸³, zber dát a ďalších čiastkových odborných činností potrebných pre realizáciu projektu;
- vypracovanie odborných publikácií, príručiek, manuálov a pod. vytváraných na zákazku;
- mediálne-informačné aktivity (napr. konferencie, semináre, výstavy, školenia) implementované ako HAP (priame výdavky)⁸⁴;
- externé služby zabezpečujúce informovanie, komunikáciu a viditeľnosť (nepriame výdavky) podpory získanej z EŠIF a ŠR SR na spolufinancovanie projektu⁸⁵;
- riadenie projektu - externé;
- vypracovanie znaleckých alebo odborných posudkov, ktoré priamo súvisia s realizáciou projektu a sú pre projekt nevyhnutné;
- externé služby týkajúce sa technickej podpory, právnej agendy a zabezpečenia, resp. realizácie VO/obstarávania výlučne v rámci projektov ŠC 4.4.1 Zvyšovanie počtu miestnych plánov a opatrení súvisiacich s nízkouhlíkovou stratégiou pre všetky typy území.

Výdavky za externé služby súvisiace s **riadením projektu - externé** je možné v prípade DOP uplatniť **výlučne** v rámci pracovnej pozície **Projektový manažér - externý**. Rámcové činnosti vykonávané v rámci pracovnej pozície **Projektový manažér - externý** **sú totožné** s rámcovými činnosťami vykonávanými v rámci pracovnej pozície **Projektový manažér - interný**.

⁸¹ Týmto nie je dotknutá povinnosť žiadateľa/Prijímateľa dodržať vlastné interné predpisy organizácie, ak stanovujú nižší cenový limit pre cestovné náhrady preukázaných výdavkov na ubytovanie na území SR a v zahraničí, ako je výška RO stanovených FL.

⁸² Žiadateľ/Prijímateľ je povinný rešpektovať zásadu „hodnota za peniaze/value for money“. Poskytovateľ ustanoví podmienky, za ktorých je možné uvedené služby považovať za oprávnené v príslušnej Výzve. Poskytovateľ si vyhradzuje právo overiť hospodárnosť, efektívnosť a účelnosť týchto (ako aj ostatných typov) výdavkov aj na základe nezávislého posudku.

⁸³ Ak je v rámci projektu financovaná tvorba dokumentu (napr. štúdia, analýza, školiaci materiál, odborná publikácia, príručka, manuál, atď.) s cieľom jeho ďalšieho využitia v projekte, avšak vytvorený dokument preukázateľne nie je v danom projekte využitý, výdavky vynaložené na takýto dokument budú považované za neoprávnené. Vo všeobecnosti sú výdavky na dokumenty, ktoré sa nevyužijú v danom projekte, považované za neoprávnené. Výnimku tvoria výdavky na dokumenty, pri ktorých žiadateľ v ŽoNFP jednoznačne preukáže ich využitie až po ukončení realizácie projektu.

⁸⁴ Zahŕňajú výdavky na organizáciu a zabezpečenie realizácie mediálnych/informačných aktivít organizovaných pre účely projektu, do ktorých budú zapojené cieľové skupiny, hosťujúci účastníci alebo širšia verejnosť. Tieto výdavky najčastejšie pokrývajú organizačné zabezpečenie, prenájom priestorov a techniky.

⁸⁵ Ide o zabezpečenie pre projekt relevantných nástrojov pre informovanie, komunikáciu a viditeľnosť (vymedzených nižšie v tejto kapitole) bližšie špecifikovaných v *Manuáli pre IKV*.

Pri reálnom vykazovaní výdavkov za služby poskytované v rámci pracovnej pozície Projektový manažér - externý **nesmú** výdavky za tieto služby **prekročiť** FL uvedený v tabuľke nižšie⁸⁶.

Skupina výdavkov	Názov výdavku / pracovná pozícia	FL pre odplatu za poskytované služby ⁸⁷ (EUR/hodina ⁸⁸)	
		s nárokom na vrátenie DPH max.	bez nároku na vrátenie DPH max.
518 - Ostatné služby	Projektový manažér - externý ⁸⁸	13,28	15,93

Výdavky na riadenie projektu - externé majú charakter bežných výdavkov a členia sa medzi:

- nepriame výdavky pri reálnom vykazovaní výdavkov** (vzťahujú sa na ne PL pre nepriame výdavky uvedené v kapitole 4.2.1 Príručky),
- priame výdavky pri aplikácii ZVV formou PS.**

Pri reálnom vykazovaní nepriamych výdavkov (pozri kap. 4.2.1 Príručky) **nesmú** výdavky na vybrané nástroje pre informovanie, komunikáciu a viditeľnosť **prekročiť** FL uvedené v tabuľke nižšie:

Skupina výdavkov	Názov výdavku / nástroj pre informovanie, komunikáciu a viditeľnosť ⁸⁹	FL (EUR bez DPH/kus) max.
518 - Ostatné služby	Dočasný (veľkoplošný) pútač ⁹⁰	920,-
	Stála tabuľa ⁹¹	500,-
	Plagát ⁹²	30,-
	Publikovanie článku o projekte ⁹³	350,-

6.13. Finančné výdavky a poplatky

Všeobecnou podmienkou oprávnenosti finančných výdavkov a poplatkov je ich nevyhnutnosť a priama väzba na projekt. Medzi oprávnené výdavky patria správne poplatky v zmysle zákona o správnych poplatkoch (napr. za úkony a konania orgánov štátnej správy, vyšších územných celkov a obcí) s priamou väzbou na projekt výlučne v prípade žiadateľov z verejného (t. j. subjekty verejnej správy) a tretieho sektora (t. j. mimovládne/ neziskové organizácie). Oprávnené sú aj miestne poplatky, ak je tak uvedené vo Výzve.

6.14. Daň z pridanej hodnoty a iné dane

V zmysle čl. 69 ods. 3 písm. c) všeobecného nariadenia je DPH neoprávneným výdavkom, avšak postup zdaňovania DPH umožňuje, aby DPH za určitých okolností bola oprávneným výdavkom.

DPH nie je oprávneným výdavkom v prípade, že Prijímateľ má nárok na jej odpočet na vstupe, resp. ak je

⁸⁶ Týmto nie je dotknutá možnosť, že odplata za služby dohodnutá medzi poskytovateľom služby a Prijímateľom je vyššia ako je FL stanovený RO, avšak rozdiel medzi dohodnutou odplatou a RO stanoveným FL bude určený ako neoprávnený výdavok.

⁸⁷ Oprávneným výdavkom je odplata za poskytnuté služby (v EUR/hodina) ohraničená uvedeným FL. Maximálny oprávnený počet hodín vykázaných za 1 mesiac poskytovania služieb je **173** hodín/mesiac.

⁸⁸ V rámci DOP je riadenie projektu - externé možné vykonávať **výlučne** prostredníctvom pracovnej pozície „Projektový manažér - externý“. **Kombinácia** externého a interného riadenia projektu **nie je** v rámci jedného a toho istého DOP **prípustná**.

⁸⁹ Podpory získanej z EŠIF a ŠR SR na spolufinancovanie projektu. Technické parametre a minimálne požiadavky na jednotlivé nástroje pre informovanie, komunikáciu a viditeľnosť (uvedené v tabuľke), sú bližšie špecifikované v platnej verzii Manuálu pre IKV.

⁹⁰ Povinný pri projektoch slúžiacich na financovanie infraštruktúry alebo stavebných činností a zároveň celkovej výške NFP **nad** 500 000 EUR.

⁹¹ Povinná pri projektoch spočívajúcich v zakúpení fyzického objektu alebo vo financovaní infraštruktúry alebo stavebných činností a zároveň celkovej výške NFP **nad** 500 000 EUR.

⁹² Povinný len pri projektoch, na ktoré sa nevzťahuje povinnosť osadenia dočasného (veľkoplošného) pútača a vyvesenia stálej tabule (t. j. pri projektoch neinvestičného charakteru, resp. pri projektoch s celkovou výškou NFP **pod** 500 000 EUR). Týmto nie je dotknutá možnosť žiadateľa/Prijímateľa vyhotoviť/zabezpečiť plagát vlastnou prácou (nie dodávateľsky, do výšky stanoveného FL).

⁹³ Nepovinný, avšak odporúčaný nástroj pre informovanie, komunikáciu a viditeľnosť. Ide o inzerciu v regionálnej (nie celoštátnej/ celoplošnej) tlači, zverejnenú v printovej (nie elektronickej) podobe.

nárokovateľná na vrátenie akýmkoľvek spôsobom. Nárok na odpočet je vymedzený zákonom o DPH.

Akákoľvek činnosť vykonávaná počas realizácie projektu, resp. po jeho ukončení, súvisiaca s nadobudnutím/zhodnotením majetku z prostriedkov EŠIF a ŠR SR, ktorá bude potenciálne generovať zdaniteľné príjmy, zakladá Prijímateľovi povinnosť odvádzať DPH, t. j. vznikne povinnosť Prijímateľa uplatňovať voči daňovému úradu odpočet dane. V takomto prípade bude DPH (uhradená v rámci implementácie projektu ako oprávnený výdavok) späťne za obdobie realizácie projektu považovaná za neoprávnenú v rozsahu aktivít, z ktorých plynú zdaniteľné príjmy.

DPH nie je oprávnená ani v prípadoch, kedy projekt generuje zdaniteľné príjmy, ktorých príjemcom je osoba odlišná od žiadateľa/Prijímateľa (napr. tretia osoba - prevádzkovateľ), a to ani v prípadoch, kedy samotný žiadateľ/Prijímateľ nemá nárok na odpočet DPH. Usporiadanie finančných vzťahov medzi žiadateľom/Prijímateľom a prevádzkovateľom sú v kontexte oprávnenosti DPH irelevantné.

Podstatné pre posúdenie oprávnenosti DPH je tak, okrem zákona o DPH aj skutočnosť, či konečné príjmy vytvárané projektom generujú zdaniteľné príjmy, a to najmä v prípadoch prevádzkovania predmetu projektu treťou osobou ako prevádzkovateľom.⁹⁴

Oprávnená DPH sa vzťahuje len k plneniam, ktoré sú považované za oprávnené. V prípade, ak je výdavok oprávnený iba čiastočne, DPH vzťahujúca sa k tomuto výdavku je oprávneným výdavkom v rovnakom pomere.

Medzi oprávnené výdavky patrí daň z príjmu fyzických osôb, ktorá je súčasťou hrubej mzdy, resp. odmeny za vykonanú prácu (ide o oprávnené výdavky v rámci osobných výdavkov) a daň za ubytovanie, ktorá je oprávneným výdavkom v rámci cestovných náhrad.

6.15. Rezerva na nepredvídané výdavky

Osobitným typom priamych výdavkov je tzv. rezerva na nepredvídané výdavky (skupina výdavkov 930 - Rezerva na nepredvídané výdavky). Výdavky na rezervu na nepredvídané výdavky sú oprávnenými výdavkami za splnenia nasledujúcich podmienok:

- výdavky na rezervu na nepredvídané výdavky súvisiace so stavebnými prácami nepresiahnu sumu 2,5 % COV na stavebné práce (a iba v prípade, že stavebné práce sú predmetom projektu a sú nevyhnutné pre realizáciu a dosiahnutie cieľov projektu);
- výdavky na rezervu na nepredvídané výdavky súvisiace s geologickými prácami nepresiahnu sumu 2,5 % COV na geologické práce (a iba v prípade, že geologické práce sú predmetom projektu a sú nevyhnutné pre realizáciu a dosiahnutie cieľov projektu).

Nárok na čerpanie výdavkov na rezervu na nepredvídané výdavky nevzniká Prijímateľovi automaticky, ale iba v tom prípade, ak táto potreba skutočne v priebehu realizácie projektu vznikne. Čerpanie vytvorenej rezervy na nepredvídané výdavky sa **neuskutočňuje** priamo zo skupiny výdavkov 930 - Rezerva na nepredvídané výdavky, ale z konkrétnej skupiny oprávnených priamych výdavkov v zmysle uzatvorenej Zmluvy o poskytnutí NFP (napr. skupina výdavkov 021 - Stavby), do ktorej sa finančné prostriedky zo skupiny výdavkov 930 presunú. Príklady oprávneného nároku pre uplatnenie rezervy na nepredvídané výdavky budú uvedené vo Výzve (ak relevantné).

Pri reálnom vykazovaní výdavkov **nesmú** výdavky na rezervu na nepredvídané výdavky **prekročiť PL** uvedené v tabuľke nižšie:

Skupina výdavkov	Názov výdavku	PL (%) max.
930 - Rezerva na nepredvídané výdavky	Rezerva na nepredvídané výdavky súvisiace so stavebnými prácami	2,5 % COV na stavebné práce
	Rezerva na nepredvídané výdavky súvisiace s geologickými prácami	2,5 % COV na geologické práce

Upozornenie: RO nemôže, vzhľadom na rozmanitosť aktivít oprávnených na realizáciu v rámci PO 1 - 4, zahrnúť do predmetnej Príručky všetky potenciálne oprávnené výdavky, ktoré môžu v súvislosti s realizáciou DOP vzniknúť.

⁹⁴ Bližšie informácie sú uvedené na https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/guidance_eligibility_vat.pdf.

7. Kategorizácia oprávnených výdavkov

Oprávnené výdavky DOP sú **kategorizované** do príslušných tried a skupín oprávnených výdavkov.

Jednotlivé triedy, skupiny a v rámci nich najčastejšie sa vyskytujúce typy oprávnených výdavkov v rámci DOP sú bližšie definované v kapitole 7.1 Príručky.

Číselník vychádza z *MP CKO č. 4 k číselníku oprávnených výdavkov* v znení platných verzií a aktualizácií. Vecné vymedzenie výdavkov vrátane ich špecifikácií vychádza z opatrení Ministerstva financií SR, ktorými sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania.

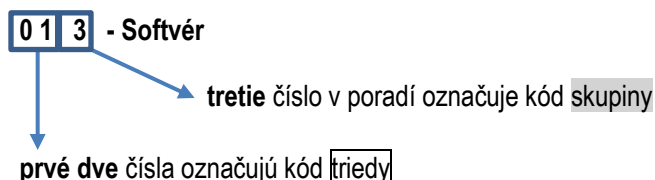
Napriek tomu, že číselník vychádza z účtovnej osnovy, **nekopíruje ju**. Výstupy z účtovníctva jednotlivých účtovných jednotiek (t. j. žiadateľov/Prijímateľov) teda **nemusia byť totožné** so zaradením nákladov/výdavkov do tried a skupín tak, ako to určuje tento číselník. Číselník s nižšie uvedenými skupinami oprávnených výdavkov, tvorí súčasť ITMS2014+.

Cieľom číselníka je **kategorizovať oprávnené výdavky** pre DOP a uľahčiť tak žiadateľom/Prijímateľom ich správne zaradenie do príslušných skupín oprávnených výdavkov v ITMS2014+ (najmä pri príprave Podrobného rozpočtu projektu ŽoNFP a následne pri príprave ŽoP v priebehu realizácie projektu). Číselník **neslúži ako zoznam oprávnených výdavkov pre DOP⁹⁵** ale iba uvádza najčastejšie sa vyskytujúce typy oprávnených výdavkov v rámci jednotlivých tried a skupín oprávnených výdavkov.

Členenie číselníka je nasledujúce:

- trieda** - vecné vymedzenie výdavku,
- skupina** - špecifikácia výdavku v rámci danej triedy,
- druh** (alebo tiež „typ“) - definovanie výdavku.

Kódovanie číselníka je nasledujúce:

Upozornenie: RO stanovené FL a PL sú uvedené na príslušných miestach kapitoly 4.2.1 a 6 až 6.15 Príručky. V kap. 7.1 sú limity uvedené iba za účelom poskytnutia komplexnej informácie o tom, či sa na konkrétny typ alebo skupinu oprávnených výdavkov vzťahuje/nevzťahuje FL alebo PL.

7.1 Číselník oprávnených výdavkov

01 - Dlhodobý nehmotný majetok

Vecné vymedzenie

Dlhodobým nehmotným majetkom⁹⁶ sú zložky majetku, ktorých ocenenie je vyššie ako suma 2 400 EUR⁹⁷ a doba použiteľnosti dlhšia ako jeden rok. Nehmotný majetok, ktorého ocenenie sa rovná tejto sume alebo je nižšie, možno zaradiť (podľa rozhodnutia účtovnej jednotky, t. j. žiadateľa/Prijímateľa) do dlhodobého nehmotného majetku, ak doba použiteľnosti tohto majetku je dlhšia ako jeden rok a účtovná jednotka postupuje v súlade so svojou internou smernicou k postupom účtovania.

⁹⁵ Zoznam oprávnených výdavkov bude uvedený v príslušnej Výzve.

⁹⁶ Vráťane nákladov súvisiacich s obstaraním dlhodobého nehmotného majetku do času uvedenia predmetného majetku do užívania.

⁹⁷ Podľa aktuálneho znenia zákona o dani z príjmov.

Upozornenie: Nehmotný majetok, ktorého ocenenie sa rovná sume 2 400 EUR⁹⁷ alebo je nižšie, s dobou použiteľnosti dlhšou ako jeden rok, ktorý nebol zaradený do dlhodobého nehmotného majetku, sa vykazuje v triede oprávnených výdavkov **51 - Služby**.

Do tejto triedy oprávnených výdavkov sa zaraďujú najmä nehmotné výsledky z vývojovej a obdobnej činnosti, softvér, oceneľné práva, licencie, užívacie práva, právo prechodu cez pozemok.

Trieda oprávnených výdavkov 01 sa člení na nasledujúce skupiny oprávnených výdavkov:

- ✓ 013 - Softvér
- ✓ 014 - Oceneľné práva

013 - Softvér - do tejto skupiny oprávnených výdavkov sa zaraďujú najmä nasledujúce typy oprávnených výdavkov:

- nákup softvéru (ak nie je súčasťou zmluvy na uskutočnenie stavebných prác a ak je zakúpený samostatne, tzn. že nie je súčasťou dodávky hardvéru a jeho ocenenia), vrátane výdavkov na nákup licencií súvisiacich s používaním tohto softvéru (napr. multilicencie, skupinové licencie, atď.);
- vývoj aplikačného softvéru;
- modernizácia softvéru.

014 - Oceneľné práva - do tejto skupiny oprávnených výdavkov sa zaraďujú najmä nasledujúce typy oprávnených výdavkov:

- nákup licencií (výhradných, aj nevýhradných; nejedná sa však o licencie súvisiace s používaním softvéru zaradeného do skupiny výdavkov 013 - Softvér /napr. Windows, Linux, antivírové softvéry, atď./, ale o nadobudnutie softvéru vyrobeného na mieru, ktorý je objednávateľovi/Prijímateľovi dodaný vrátane majetkových a dispozičných práv podľa vopred uzatvorenej licenčnej zmluvy), autorských práv a patentov;
- náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva k pozemkom zriadením vecného bremena v prospech Prijímateľa, ak odplatný charakter presahuje sumu 2 400 EUR⁹⁷.

02 - Dlhodobý hmotný majetok

Vecné vymedzenie

V triede dlhodobého hmotného majetku⁹⁸ sa vykazujú:

- a) pozemky, stavby, byty a nebytové priestory;
- b) samostatné huteľné veci s výnimkou huteľných vecí uvedených v písmene a) a súbory huteľných vecí, ktoré majú samostatné technicko-ekonomické určenie s dobou použiteľnosti dlhšou ako jeden rok a v ocenení vyššom ako je suma 1 700 EUR⁹⁷;
- c) pestovateľské celky trvalých porastov s dobou plodnosti dlhšou ako tri roky;
- d) základné stádo a ťažné zvieratá, bez ohľadu na ich obstarávaciu cenu;
- e) technická rekultivácia a technické zhodnotenie ak nie sú súčasťou obstarávacej ceny dlhodobého hmotného majetku.

Hmotný majetok uvedený v písm. b), ktorého ocenenie sa rovná alebo je nižšie ako suma 1 700 EUR⁹⁷, možno zaradiť (podľa rozhodnutia účtovnej jednotky, t. j. žiadateľa/Prijímateľa) do dlhodobého hmotného majetku, ak prevádzkovo-technické funkcie (doba použiteľnosti) sú dlhšie ako jeden rok a účtovná jednotka postupuje v súlade so svojou internou smernicou k postupom účtovania.

Upozornenie: Hmotný majetok, ktorého ocenenie sa rovná sume 1 700 EUR⁹⁷ alebo je nižšie, s dobou použiteľnosti dlhšou ako jeden rok, ktorý nebol zaradený do dlhodobého hmotného majetku, sa vykazuje v triede oprávnených výdavkov **11 - Zásoby**.

⁹⁸ Vráťane nákladov súvisiacich s obstaraním dlhodobého hmotného majetku do času uvedenia predmetného majetku do užívania.

Trieda oprávnených výdavkov 02 sa člení na nasledujúce skupiny oprávnených výdavkov:

- ✓ 021 - Stavby
- ✓ 022 - Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí
- ✓ 023 - Dopravné prostriedky
- ✓ 027 - Pozemky
- ✓ 029 - Ostatný dlhodobý hmotný majetok

021 - Stavby - do tejto skupiny oprávnených výdavkov sa zaraďujú najmä nasledujúce typy oprávnených výdavkov:

- stavebné práce: realizácia nových stavieb, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich stavieb, prístavby, nadstavby, stavebné úpravy (stavebné objekty, prevádzkové súbory, zriadenie staveniska) podľa špecifikácie;
- nákup stavieb: nákup budov, objektov alebo ich častí vrátane takých, ktoré sú určené na likvidáciu (napr. v súvislosti s výstavbou iných nevyhnutných stavebných objektov), v rámci ktorých má byť projekt realizovaný, vo výške maximálne 10 % COPV na projekt, vrátane výdavkov na nákup stavieb (pri dodržaní kumulatívneho PL na nákup nehnuteľností v rámci projektu);
- prípravná a projektová dokumentácia: vypracovanie projektovej dokumentácie vrátane zmien, variantných riešení a doplnkov (pre územné rozhodnutie, stavebné povolenie, realizačná dokumentácia, dokumentácia skutočného vyhotovenia stavby, porealizačné geodetické zameranie); prieskumné práce (geologický prieskum, hydrotechnické posúdenie) potrebné pre spracovanie projektu; zameriavacie práce (vytýčenie stavby, zameranie súčasného stavu stavby a iné); manipulačné a prevádzkové poriadky stavieb, vrátane zmien; plán organizácie výstavby; projekt dopravného značenia a pod.;
- stavebný dozor do výšky 0,5 - 2,5 % COV na stavebné práce;
- odborný autorský dohľad do výšky 0,5 - 1,0 % COV na stavebné práce.

022 - Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí - do tejto skupiny oprávnených výdavkov sa zaraďujú najmä nasledujúce typy oprávnených výdavkov:

- nákup výpočtovej techniky, vrátane príslušenstva;
- nákup prevádzkových/špeciálnych strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia (napr. v súvislosti s mimoriadnymi udalosťami, pre laboratóriá, meracie a monitorovacie technické prostriedky/zariadenia, zdravotnícke stroje, prístroje a zariadenia, odpadové nádoby - kontajnery), vrátane prvého zaškolenia obsluhy (ak relevantné) v prípade, že VO/obstarávanie tovarov (technologického a strojného zariadenia) sa uskutoční samostatne, t. j. mimo stavebných prác;
- nákup technológií alebo častí technológií tvoriacich navzájom funkčný celok (napr. linka na recykláciu/zhodnocovanie odpadov, mobilná technológia recyklácie/zhodnocovania odpadov);
- modernizácia prevádzkových/špeciálnych strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia (ktoré nie sú súčasťou stavby).

023 - Dopravné prostriedky - do tejto skupiny oprávnených výdavkov sa zaraďujú najmä nasledujúce typy oprávnených výdavkov:

- nákup nákladných vozidiel, ťahačov, prípojných vozidiel, dopravných pracovných strojov a traktorov, vrátane príslušenstva, bezprostredne súvisiacich s cieľmi projektu;
- nákup špeciálnych automobilov s príslušenstvom (napr. špeciálnych meracích vozov pre meranie emisií, špecializovaných dopravných prostriedkov pre zvoz odpadu) bezprostredne súvisiacich s cieľmi projektu;
- nákup alebo modernizácia dopravných prostriedkov v súvislosti s mimoriadnymi udalosťami (napr.: terénnych automobilov so špeciálnou úpravou s príslušenstvom, skútrov, vozíkov a pod.) bezprostredne súvisiacich s cieľmi projektu výlučne v prípade projektov implementovaných v rámci PO 3, ŠC 3.1.1 a 3.1.3.

027 - Pozemky - do tejto skupiny oprávnených výdavkov sa zaraďujú najmä nasledujúce typy oprávnených výdavkov:

- nákup pozemkov⁹⁹, na ktorých má byť projekt realizovaný, vo výške maximálne 10 % COPV na projekt, vrátane výdavkov na nákup pozemkov (pri dodržaní kumulatívneho PL na nákup nehnuteľností v rámci projektu). V prípade zanedbaných plôch a plôch, ktoré sa v minulosti používali na priemyselné účely a ktorých súčasťou sú budovy, sa toto obmedzenie zvyšuje na 15 %.
- nákup pozemkov⁹⁹, na ktorých má byť projekt realizovaný, vo výške maximálne 25 % COPV na projekt, vrátane výdavkov na nákup pozemkov (pri dodržaní kumulatívneho PL na nákup nehnuteľností v rámci projektu) vo výnimočných a riadne odôvodnených prípadoch projektov týkajúcich sa ochrany životného prostredia, implementovaných v rámci PO 1, ŠC 1.3.1, a iba v prípade, ak sa príslušné pozemky budú nachádzať v území s tretím, štvrtým alebo piatym stupňom ochrany, resp. v zóne A, a nákup pozemkov bude nevyhnutný pre dosiahnutie cieľov projektu (čo bude v ŽoNFP jednoznačne preukázané);
- náhrada za vyvlastnenie pozemkov (podľa zákona o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb), na ktorých má byť projekt realizovaný, vo výške maximálne 10 % COPV na projekt, vrátane výdavkov na náhradu za vyvlastnenie pozemkov (pri dodržaní kumulatívneho PL na nákup nehnuteľností v rámci projektu).

029 - Ostatný dlhodobý hmotný majetok - do tejto skupiny oprávnených výdavkov sa zaraďujú najmä nasledujúce typy oprávnených výdavkov:

- nákup zvierat základného stáda (napr. oviec, kôz) a ťažných zvierat (napr. koní), bez ohľadu na ich obstarávaciu cenu.

11 - Zásoby

Vecné vymedzenie

V rámci triedy výdavkov sa zaraďujú hnutelné veci s dobou použiteľnosti najviac jeden rok bez ohľadu na obstarávaciu cenu. V danej triede sa vykazuje aj hmotný majetok¹⁰⁰, ktorý nie je definovaný ako dlhodobý hmotný majetok (trieda výdavkov 02), pričom účtovná jednotka (t. j. žiadateľ/Prijímateľ) postupuje v súlade so svojou internou smernicou k postupom účtovania. Všetky oprávnené výdavky, zaradené do predmetnej triedy výdavkov, musia spĺňať kritériá nákupu krátkodobého hmotného majetku z bežných výdavkov.

Trieda oprávnených výdavkov **11** obsahuje nasledujúcu skupinu oprávnených výdavkov:

- ✓ 112 - Zásoby

112 - Zásoby - do tejto skupiny oprávnených výdavkov sa zaraďujú najmä nasledujúce typy oprávnených výdavkov:

- nákup výpočtovej techniky, vrátane príslušenstva;
- nákup prevádzkových/špeciálnych strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia, vrátane prvého zaškolenia obsluhy (ak relevantné);
- nákup telekomunikačnej techniky výlučne v prípade, ak je tak uvedené vo Výzve;
- nákup materiálu (napr. zemina, osivo, sadenice drevín, stavebný materiál, laboratórny, kancelársky a pod.).

35 - Dotácie, príspevky a transfery

Vecné vymedzenie

Do triedy sa zaraďuje poskytnutie dotácií a príspevkov (vrátane transferov) voči tretím osobám (poskytovateľom je štátna rozpočtová alebo príspevková organizácia, obec, VÚC a ich rozpočtové alebo príspevkové organizácie).

Trieda oprávnených výdavkov **35** obsahuje nasledujúcu skupinu oprávnených výdavkov:

- ✓ 352 - Poskytnutie dotácií, príspevkov voči tretím osobám

⁹⁹ Detto sa vzťahuje na nákup lesov.

¹⁰⁰ Vrátane nákladov súvisiacich s obstaraním uvedeného hmotného majetku do užívania.

352 - Poskytnutie dotácií, príspevkov voči tretím osobám - do tejto skupiny oprávnených výdavkov sa zaraďujú najmä nasledujúce typy oprávnených výdavkov:

- príspevok na úhradu (kompenzáciu) zvýšených nákladov tretej osoby (t. j. vlastníka, správcu alebo nájomcu pozemku) v súvislosti so zmenou spôsobu obhospodarovania pozemkov dotknutých projektom.
- príspevok na náhradu zastaraných spaľovacích zariadení v domácnostiach nízkoemisnými a energeticky účinnejšími spaľovacími zariadeniami, ktoré zahŕňajú zmenu palivovej základne na nízkoemisné palivo s výnimkou biomasy a iných OZE.

50 - Spotreba

Trieda oprávnených výdavkov **50** sa člení na nasledujúce skupiny oprávnených výdavkov:

- ✓ 502 - Spotreba energie
- ✓ 503 - Spotreba ostatných neskladovateľných dodávok

502 - Spotreba energie - do tejto skupiny oprávnených výdavkov sa zaraďujú najmä nasledujúce typy oprávnených výdavkov:

- elektrická energia, plyn, vodné a stočné bezprostredne súvisiace s cieľmi projektu;
- palivo ako zdroj energie na iné ako dopravné účely (napr. do generátorov elektrického prúdu/elektrocentrál, čerpadiel, motorových píl a iné; aj propán butánová fľaša) bezprostredne súvisiace s cieľmi projektu.

503 - Spotreba ostatných neskladovateľných dodávok - do tejto skupiny oprávnených výdavkov sa zaraďujú najmä nasledujúce typy oprávnených výdavkov:

- pohonné hmoty, mazivá, oleje, špeciálne kvapaliny a LPG plyny použité výhradne na dopravné účely (pri pracovných cestách i mimo nich) bezprostredne súvisiace s cieľmi projektu.

51 - Služby

Trieda oprávnených výdavkov **51** sa člení na nasledujúce skupiny oprávnených výdavkov:

- ✓ 511 - Opravy a udržiavanie
- ✓ 512 - Cestovné náhrady
- ✓ 518 - Ostatné služby

511 - Opravy a udržiavanie - do tejto skupiny oprávnených výdavkov sa zaraďujú najmä nasledujúce typy oprávnených výdavkov:

- opravy¹⁰¹ a údržba¹⁰² prevádzkových/špeciálnych strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia.

512 - Cestovné náhrady - do tejto skupiny oprávnených výdavkov sa zaraďujú najmä nasledujúce typy oprávnených výdavkov:

- tuzemské/zahraničné cestovné náhrady bezprostredne súvisiace s realizáciou HAP (cestovné náhrady na ubytovanie sú oprávnené do výšky stanovených FL).

518 - Ostatné služby - do tejto skupiny oprávnených výdavkov sa zaraďujú najmä nasledujúce typy oprávnených výdavkov:

- nájom budov, objektov (napr. kancelárskych, archívnych, laboratórných, školiacich, dielenských a iné), pozemkov a lesov alebo ich častí, ak je nevyhnutný pre dosiahnutie cieľov projektu;

¹⁰¹ Opravami sa odstraňuje čiastočné fyzické opotrebenie alebo poškodenie majetku za účelom jeho uvedenia do pôvodného alebo prevádzkyschopného stavu.

¹⁰² Údržbou sa spomaľuje fyzické opotrebenie, predchádza sa jeho následkom a odstraňujú sa drobnejšie poruchy.

- nájom prevádzkových/špeciálnych strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia (napr. meracích, monitorovacích a iné);
- nájom dopravných prostriedkov (formou operatívneho lízingu);
- školenia, kurzy, semináre, konferencie, sympóziá a informačné podujatia bezprostredne súvisiace s projektom;
- vypracovanie odborných publikácií a príručiek, resp. iných odborných materiálov (zabezpečených dodávateľsky);
- výroba a osadenie dočasného (veľkoplošného) pútača a stálej tabule alebo plagátu¹⁰³ (nepriame výdavky) do výšky stanovených FL;
- publikovanie článkov o projekte¹⁰³ (nepriame výdavky) do výšky stanoveného FL;
- riadenie projektu - externé do výšky stanoveného FL;
- vypracovanie koncepčných, strategických a realizačných dokumentov (napr. dokumenty starostlivosti o osobitne chránené časti prírody a krajiny, dokumentácia územných systémov ekologickej stability, koncepčné dokumenty a plány súvisiace s ochranou pred povodňami);
- prieskumné, sanačné a monitorovacie práce nesúvisiace s výstavbou (napr. geologický prieskum a geologické práce súvisiace s geologickým prieskumom alebo odstraňovaním environmentálnych záťaží alebo zosuvov; prieskum a monitoring biotopov a druhov);
- vypracovanie prevádzkových a manipulačných poriadkov nesúvisiacich s výstavbou;
- geodetické a kartografické práce pre tvorbu databáz;
- vypracovanie štúdií, analýz, výpočtov, všetkých druhov posudkov, odborných vyjadrení, ktoré nesúvisia s výstavbou a geologickým prieskumom (napr. znalecké, expertízne, rozbor);
- odborný geologický dohľad¹⁰⁴ do výšky maximálne 1,35 - 2,9 % COV na geologické práce realizované v rámci jednej lokality;
- veterinárne a ostatné služby pre zvieratá;
- nákup nehmotného majetku (napr. softvér, licencie, autorské práva a patenty), ktorého ocenenie sa rovná sume 2 400 EUR⁹⁷ alebo je nižšie, s dobou použiteľnosti dlhšou ako jeden rok, ktorý (podľa rozhodnutia účtovnej jednotky, t. j. žiadateľa/Prijímateľa) nebol zaradený do triedy výdavkov 01 - Dlhodobý nehmotný majetok;
- náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva k pozemkom zriadením vecného bremena v prospech Prijímateľa v prípade opakujúcej sa platby náhrady alebo ak odplatný charakter náhrady nedosahuje sumu 2 400 EUR⁹⁷.

52 - Osobné výdavky¹⁰⁵

Trieda oprávnených výdavkov **52** obsahuje nasledujúcu skupinu oprávnených výdavkov:

✓ 521 - Mzdové výdavky

521 - Mzdové výdavky - do tejto skupiny oprávnených výdavkov sa zaraďujú najmä nasledujúce typy oprávnených výdavkov:

- mzda, resp. odmena¹⁰⁶ za vykonanú prácu bezprostredne súvisiacu s realizáciou HAP (priame výdavky) do výšky stanovených FL;
- mzda, resp. odmena¹⁰⁶ za vykonanú prácu bezprostredne súvisiacu s riadením projektu - interné do výšky stanoveného FL.

¹⁰³ Výdavky, ktoré súvisia s informovaním verejnosti o podpore, ktorú projekt získal z EŠIF a ŠR SR na jeho spolufinancovanie. Jednotlivé nástroje pre informovanie, komunikáciu a viditeľnosť (vrátane technických parametrov a minimálnych požiadaviek) sú bližšie špecifikované v platnej verzii [Manuálu pre IKV](#).

¹⁰⁴ V zmysle § 3, písm. v), bod 1 geologického zákona.

¹⁰⁵ Základným oprávneným výdavkom v oblasti osobných výdavkov je **celková cena práce** (v zmysle § 130 ods. 5 Zákonníka práce).

¹⁰⁶ Na základe dohody o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru (§§ 223 až 228a Zákonníka práce).

56 - Finančné výdavky a poplatky

Trieda oprávnených výdavkov **56** obsahuje nasledujúcu skupinu oprávnených výdavkov:

- ✓ 568 - Ostatné finančné výdavky

568 - Ostatné finančné výdavky - do tejto skupiny oprávnených výdavkov sa zaraďujú najmä nasledujúce typy oprávnených výdavkov:

- správne poplatky¹⁰⁷ (uhradené v akejkoľvek forme: v hotovosti, prevodom z bankového účtu, zaplatením formou poštového poukazu alebo prostredníctvom elektronických kolkov) s priamou väzbou na projekt výlučne v prípade projektov implementovaných v rámci PO 1, ŠC 1.3.1, PO 2, ŠC 2.1.1 a PO 4, ŠC 4.5.1;
- miestne poplatky s priamou väzbou na projekt výlučne v prípade, ak je tak uvedené vo Výzve.

90 - Zjednodušené vykazovanie výdavkov a rezerva

Vecné vymedzenie

Uplatnenie rezervy na nepredvídané výdavky sa realizuje prostredníctvom konkrétnej skupiny oprávnených priamych výdavkov (t. j. vykoná sa presun finančných prostriedkov zo skupiny výdavkov 930 do konkrétnej skupiny oprávnených priamych výdavkov, napr. 021 - Stavby) a musí spĺňať podmienky oprávnenosti uvedené v Príručke.

Trieda oprávnených výdavkov **90** sa člení na nasledujúce skupiny oprávnených výdavkov:

- ✓ 902 - Paušálna sadzba na nepriame výdavky určené na základe výdavkov na zamestnancov (nariadenie 1303/2013, čl. 68 písm. b)
- ✓ 903 - Paušálna sadzba na ostatné výdavky projektu (nariadenie 1303/2013, čl. 68b ods. 1)
- ✓ 904 - Paušálna sadzba na výdavky na zamestnancov (nariadenie 1303/2013 čl. 68a ods. 1)
- ✓ 930 - Rezerva na nepredvídané výdavky

Typy oprávnených výdavkov, ktoré sa zaraďujú do skupín oprávnených výdavkov 902, 903 a 904, sú vymedzené v kapitole 5.1 až 5.4 Príručky.

930 - Rezerva na nepredvídané výdavky - do tejto skupiny oprávnených výdavkov sa zaraďujú najmä nasledujúce typy oprávnených výdavkov:

- rezerva na nepredvídané výdavky súvisiace so stavebnými prácami maximálne do výšky 2,5 % COV na stavebné práce (výlučne v prípade, že stavebné práce sú predmetom projektu a sú nevyhnutné pre realizáciu a dosiahnutie cieľov projektu);
- rezerva na nepredvídané výdavky súvisiace s geologickými prácami maximálne do výšky 2,5 % COV na geologické práce (výlučne v prípade, že geologické práce sú predmetom projektu a sú nevyhnutné pre realizáciu a dosiahnutie cieľov projektu).

¹⁰⁷ V zmysle zákona o správnych poplatkoch.

8. Neoprávnené výdavky pre dopytovo orientované projekty

Nižšie uvedené výdavky bude Poskytovateľ považovať za **neoprávnené** bez ohľadu na ich vzťah k cieľom a charakteru projektu¹⁰⁸:

- akákoľvek časť výdavkov, ktorou by sa prekročila schválená výška NFP alebo stanovené FL a benchmarky¹⁰⁹;
- osobné výdavky spojené s prípravou ŽoNFP, vrátane príloh¹¹⁰;
- výdavky spojené s prípravou ŽoNFP dodávateľským spôsobom (externé služby) (ak vo Výzve nie je uvedené inak, t. j. ak v príslušnej Výzve nie sú zaradené medzi oprávnené výdavky);
- výdavky spojené so zabezpečením VO/obstarávania tovarov, služieb a stavebných prác bezprostredne súvisiacich s projektom (bez ohľadu na to, či je VO/obstarávanie zabezpečené vlastnými kapacitami žiadateľa/Prijímateľa, alebo dodávateľsky)¹¹¹ s výnimkou projektov v rámci ŠC 4.4.1 Zvyšovanie počtu miestnych plánov a opatrení súvisiacich s nízkouhlíkovou stratégiou pre všetky typy území;
- výdavky, ktoré neboli obstarané v súlade so zákonom o VO a riadiacou dokumentáciou CKO a Poskytovateľa (napr. Príručkou k procesu VO, Výzvou a pod.);
- výdavky, ktoré nie sú nevyhnutné pre realizáciu a dosiahnutie cieľov projektu;
- výdavky, ktoré sú zo strany žiadateľa/Prijímateľa nedostatočne odôvodnené/preukázané;
- duplicitne vykázané výdavky (časové a/alebo vecné prekryvanie výdavkov);
- výdavky, ktoré sú v rozpore s uplatniteľnými pravidlami štátnej pomoci/pomoci de minimis;
- výdavky, ktoré nie sú riadne evidované v účtovníctve žiadateľa v súlade s platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi a v účtovníctve Prijímateľa v súlade so Zmluvou o poskytnutí NFP a všeobecne záväznými právnymi predpismi;
- výdavky žiadateľov/Prijímateľov, ktorí sú podnikmi v ťažkostiach, vymedzené v právnych predpisoch EÚ o štátnej pomoci; podniky, ktoré sú prijímateľmi podpory v súlade s dočasným rámcom pre opatrenia štátnej pomoci¹¹² alebo s nariadeniami Komisie (EÚ) č. 1407/2013, (EÚ) č. 1408/2013 a (EÚ) č. 717/2014, sa na účely tohto bodu nepovažujú za podniky v ťažkostiach;
- geologický prieskum za účelom zistenia výdatnosti geotermálneho ložiska, ak netvorí súčasť prípravnej a projektovej dokumentácie;
- časť výdavkov na nákup stavby, ktorá presiahne sumu 10 % COPV na projekt, vrátane výdavkov na nákup stavby (alebo pri nedodržaní kumulatívneho PL na nákup nehnuteľností v rámci projektu);
- časť výdavkov na nákup pozemkov/lesov, ktorá presiahne sumu 10 % COPV na projekt, vrátane výdavkov na nákup pozemkov/lesov (alebo pri nedodržaní kumulatívneho PL na nákup nehnuteľností v rámci projektu), resp. sumu 15 % v prípade zanedbaných plôch a plôch, ktoré sa v minulosti používali na priemyselné účely a ktorých súčasťou sú budovy;
- časť výdavkov na nákup pozemkov/lesov, ktorá presiahne sumu 25 % COPV na projekt, vrátane výdavkov na nákup pozemkov/lesov (alebo pri nedodržaní kumulatívneho PL na nákup nehnuteľností v rámci projektu), vo výnimočných a riadne odôvodnených prípadoch projektov týkajúcich sa ochrany životného prostredia, implementovaných v rámci PO 1, ŠC 1.3.1, a iba v prípade, ak sa príslušné pozemky budú nachádzať v území s tretím, štvrtým alebo piatym stupňom ochrany, resp. v zóne A;
- nákup nehnuteľnosti (stavby/pozemku), ktorá nebola ohodnotená znaleckým posudkom vyhotoveným znalcom podľa zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch alebo odborným posudkom vypracovaným odborníkom

¹⁰⁸ Uvedené neoprávnené výdavky nepredstavujú kompletný (konečný) zoznam. RO nemôže, vzhľadom na rozmanitosť aktivít realizovaných v rámci PO 1 - 4, identifikovať všetky neoprávnené výdavky, ktoré môžu v súvislosti s realizáciou DOP vzniknúť. Neoprávnené výdavky zvýraznené kurzívou sú irelevantné v prípade aplikácie ZVV formou PS.

¹⁰⁹ Prekročenie stanoveného benchmarku je povolené vo výnimočných a dobre zdôvodnených prípadoch.

¹¹⁰ S výnimkou vybraných príloh ŽoNFP (napr. „Povolenie na realizáciu projektu, vrátane projektovej dokumentácie“, v rámci ktorej sú výdavky na prípravnú a projektovú dokumentáciu oprávnené, alebo „Energetický audit“), ktoré zahŕňajú výdavky oprávnené v rámci príslušnej Výzvy.

¹¹¹ Týmto nie sú dotknuté činnosti podporného charakteru súvisiace s realizáciou VO, vykonávané v rámci riadenia projektu (interné/externé).

¹¹² Oznámenie Komisie - Dočasný rámec pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v súčasnej situácii spôsobenej nákazou COVID-19 (2020/C 91 I/01) v platnom znení.

v príslušnej oblasti alebo na to určeným oprávneným orgánom (vymedzeným v príslušnej Výzve, ak relevantné) v prípade nákupu pozemku a/alebo bola ohodnotená znaleckým alebo odborným posudkom starším ako 3 mesiace ku dňu predloženia ŽoNFP⁴¹ a/alebo ktorá už bola financovaná z prostriedkov EŠIF v minulosti a/alebo pri kúpe ktorej Poskytovateľ identifikoval konflikt záujmov;

- stratné, t. j. výdavky súvisiace s materiálom, ktorý nebol zabudovaný do stavby (napr. odpad/odrezky, ktoré vznikajú pri kladení obrubníkov, podláh, obkladov, podhládov a pod.);
- právne služby spojené s majetkovo-právnym vysporiadaním vlastníckych vzťahov k nehnuteľnostiam (pozemkom a stavbám), na ktorých má byť projekt realizovaný (t. j. na právne poradenstvo, napr. spracovanie podkladov a právnych rozborov, príprava zmlúv, spisovanie listín o právnych úkonoch a pod.);
- výstavba a rekonštrukcia¹¹³ cestných komunikácií¹¹⁴ (okrem nevyhnutnej spätnej úpravy cestných komunikácií v prípade projektov zameraných na: budovanie verejných kanalizácií (PO 1, ŠC 1.2.1), výstavbu a rozšírenie obecných verejných vodovodov v prípadoch súbežnej výstavby verejnej kanalizácie (PO 1, ŠC 1.2.2) a výstavbu, rekonštrukciu a modernizáciu rozvodov tepla v rámci systémov centralizovaného zásobovania teplom (PO 4, ŠC 4.5.1), vrátane nevyhnutnej spätnej úpravy alebo preložky cestných komunikácií v prípade projektov zameraných na zabezpečenie spojitosti vodných tokov (PO 1, ŠC 1.2.3) a preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami (PO 2, ŠC 2.1.1.);
- výstavba a rekonštrukcia¹¹³ obslužných a vnútro areálových komunikácií¹¹⁵ (výnimku tvoria projekty odpadového hospodárstva (PO 1, ŠC 1.1.1), projekty zamerané na: budovanie čistiarní odpadových vôd (PO 1, ŠC 1.2.1), zabezpečenie spojitosti vodných tokov (PO 1, ŠC 1.2.3) a preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami (PO 2, ŠC 2.1.1.);
- opravy a údržba (ak vo Výzve nie je uvedené inak, t. j. ak v príslušnej Výzve nie sú zaradené medzi oprávnené výdavky);
- pravidelné obnovovacie investície súvisiace s výmenou strojov, prístrojov, zariadení a technológií;
- revízie a kontroly zariadení, technické prehliadky, funkčné skúšky, garančné a emisné merania ak nie sú súčasťou zmluvy o dielo, ale sú obstarávané samostatne;
- vedľajšie rozpočtové náklady (VRN), okrem výdavkov na nevyhnutné zariadenie staveniska (v zmysle § 43i ods. 2 stavebného zákona);
- rezerva na nepredvídané výdavky súvisiace s nadobudnutím technologických a technických zariadení;
- výdavky súvisiace s procesom posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti, resp. zmeny navrhovanej činnosti na životné prostredie (podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie);
- štúdie, ktoré vedú k vypracovaniu štátnej expertízy;
- akreditácie, reakreditácie (ak vo Výzve nie je uvedené inak, t. j. ak v príslušnej Výzve nie sú zaradené medzi oprávnené výdavky);
- prevádzkové výdavky bezprostredne súvisiace s realizáciou HAP v prípade projektov PO 1, ŠC 1.2.1 a 1.2.2;
- cestovné náhrady a prevádzkové/režijné výdavky projektového personálu projektu bezprostredne súvisiace s riadením projektu - interné (napr. výdavky na nájom priestorov, vodné a stočné, nákup pohonných hmôt, energie, upratovanie, nákup spotrebného materiálu a tovaru, iné);
- výdavky za služby súvisiace s riadením projektu - externé, ktorých výška odplaty bola dohodnutá percentuálne (napr. z hodnoty NFP);
- neoprávnené osobné výdavky uvedené v kapitole 6.10 Príručky;
- vreckové poskytnuté zamestnancovi pri ZPC v zmysle § 14 zákona o cestovných náhradách;
- splátky istiny finančného prenájmu, keď predmet finančného prenájmu sám nie je oprávneným výdavkom;
- splátky istiny finančného prenájmu a splátky operatívneho nájmu, ktoré sa nevzťahujú na obdobie realizácie

¹¹³ Za rekonštrukciu cestných, obslužných a vnútro areálových komunikácií sa nepovažuje realizácia vodozádržných opatrení v rámci ŠC 2.1.1 (napr. prestavba nepriepustnej spevnenej plochy za priepustnú spevnenú plochu).

¹¹⁴ Pre účely tejto Príručky sa pod pojmom cestné komunikácie rozumejú pozemné komunikácie definované v §§ 4, 4a a 4b cestného zákona.

¹¹⁵ Pre účely tejto Príručky sa pod pojmom obslužné a vnútro areálové komunikácie rozumejú účelové komunikácie definované v § 22 cestného zákona.

projektu;

- časť splátky istiny finančného prenájmu, ktorá presiahne hodnotu uplatniteľných daňových odpisov za príslušné obdobie;
- splátky úroku a poistného podľa splátkového kalendára v prípade finančného prenájmu a operatívneho nájmu;
- interiérové vybavenie objektov (napr. nábytok, podlahoviny a koberce, iné), ak vo Výzve nie je uvedené inak, t. j. ak v príslušnej Výzve nie sú zaradené medzi oprávnené výdavky;
- poistenie majetku nadobudnutého v súvislosti s realizáciou projektu¹¹⁶;
- poplatky za zriadenie a vedenie bankového účtu v súvislosti s realizáciou projektu a iné bankové poplatky;
- daňové poplatky a dovozné prírážky;
- poplatky za poštové a telekomunikačné služby;
- nákup použitého zariadenia, tovaru či majetku;
- odpisy;
- vecné príspevky;
- právne služby Prijímateľa voči Poskytovateľovi (napr. žaloba, vypracovanie stanoviska);
- mzdové výdavky starostu obce, resp. primátora mesta;
- sankčné poplatky, pokuty¹¹⁷ a penále, prípadne ďalšie sankčné výdavky, či už dohodnuté v zmluvách alebo vzniknuté z iných príčin;
- manká, škody (napr. škody spôsobené počas výstavby na cudzom majetku) a dlhy;
- nesplatené dlžné úroky z úverov a pôžičiek¹¹⁸;
- dary;
- výdavky financované z iných finančných zdrojov (napr. Envirofond, Recyklačný fond);
- DPH v prípade, keď je nárokovateľná na vrátenie akýmkoľvek spôsobom;
- priame dane (napr. daň z nehnuteľnosti, daň z motorových vozidiel a pod.);
- investície, ktorých cieľom je zníženie emisií skleníkových plynov z činností uvedených v prílohe 1 k smernici 2003/87/ES;
- investície do bývania s výnimkou tých, ktoré súvisia s podporou energetickej efektívnosti a využívania energie z obnoviteľných zdrojov;
- výdavky zodpovedajúce svojim vymedzením účtovnej skupine mimoriadne náklady.

¹¹⁶ Uvedené nezavahuje Prijímateľa povinnosti zabezpečiť poistenie majetku nadobudnutého v súvislosti s realizáciou projektu. Ak by počas doby realizácie projektu došlo k poškodeniu majetku, je Prijímateľ povinný uviesť majetok do pôvodného stavu. V prípade straty alebo odcudzenia je Prijímateľ povinný bezodkladne zabezpečiť náhradu majetku tak, aby náhradný majetok spĺňal minimálne rovnaké parametre. Nahradenie majetku bude na náklady Prijímateľa alebo uhradené z poistného plnenia. Nákup náhradného majetku musí byť preukázaný účtovným dokladom.

¹¹⁷ Napr. pokuty uložené v súlade s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov za porušenie princípu „znečisťovateľ platí“ a iné druhy uložených peňažných alebo nepeňažných sankcií.

¹¹⁸ Týmto nie je dotknuté ustanovenie čl. 69 ods. 3 písm. a) všeobecného nariadenia.

9. Podmienky hospodárnosti výdavkov

Žiadateľ/Prijímateľ je **povinný** v zmysle osobitných predpisov pri používaní verejných prostriedkov, ktorým je aj NFP, **zachovávať zásadu hospodárnosti**, a preto bude Poskytovateľ v jednotlivých etapách implementácie projektu posudzovať, či žiadané/schválené **výdavky projektu spĺňajú podmienku hospodárnosti¹¹⁹ a či zodpovedajú obvyklým cenám v danom mieste a čase.**

Východiskom pre posudzovanie oprávnenosti výdavkov DOP z pohľadu ich hospodárnosti je *MP CKO č. 18 k overovaniu hospodárnosti výdavkov* v znení platných verzií a aktualizácií, ktorý formuluje základné pravidlá a postupy pre proces posudzovania zásady hospodárnosti výdavkov ŽoNFP, resp. projektu.

Nastavenie podmienok v oblasti hospodárnosti výdavkov DOP vychádza zo snahy Poskytovateľa zabezpečiť efektívny spôsob preukazovania hospodárnosti (zo strany žiadateľa/Prijímateľa) a OHV projektu (zo strany Poskytovateľa), za účelom dodržiavania zásady „hodnota za peniaze/value for money“.

Každý výdavok musí byť predmetom posúdenia hospodárnosti **aspoň raz**, pričom prvé posúdenie hospodárnosti výdavku Poskytovateľ vykoná **najneskôr** pred jeho prvým preplatením. Poskytovateľ posudzuje oprávnenosť výdavkov ŽoNFP/projektu z hľadiska hospodárnosti **aspoň v jednej** z nasledujúcich etáp implementácie:

- konanie o ŽoNFP,
- VO/obstarávanie,
- realizácia projektu - AFK ŽoP (príp. zmenové konanie) alebo FK nM.

Ak sa OHV uskutočňuje v etape konania o ŽoNFP, žiadateľ je povinný v ŽoNFP preukázať, že nárokované výdavky sú hospodárne a zodpovedajú obvyklým cenám v danom čase a mieste. Žiadateľ môže uvedené preukázať napr. prostredníctvom prieskumu trhu alebo inými postupmi na OHV vymedzenými v príslušnej Výzve. Pre výdavky spadajúce pod ZVV platí, že OHV sa vykonáva v konaní o ŽoNFP.

Ak podmienkou oprávnenosti výdavkov je dodržanie Poskytovateľom stanoveného FL, PL alebo benchmarku, ich splnenie Poskytovateľ overí v etape konania o ŽoNFP, počas kontroly/FK VO/obstarávania, resp. počas AFK ŽoP.

Ak Výzva obsahuje PPP, v zmysle ktorej je žiadateľ povinný (okrem výnimiek) mať v čase predloženia ŽoNFP ukončené VO/obstarávanie na všetky zákazky HAP, resp. mať VO/obstarávanie na všetky zákazky HAP v stave minimálne pred podpisom zmluvy s úspešným uchádzačom (po vyhodnotení ponúk a ukončení revízných postupov), potom je možné ukončené VO/obstarávanie overiť buď v konaní o ŽoNFP (ak relevantné) alebo pred uzavretím Zmluvy o poskytnutí NFP, resp. po uzavretí Zmluvy o poskytnutí NFP (**pred** prvým predložením výdavkov z VO/obstarávania v rámci ŽoP alebo **súčasne** s predložením prvých výdavkov v rámci ŽoP v prípade zákaziek s nízkou hodnotou).

Overovanie hospodárnosti výdavkov, ktoré **nepodliehajú VO/obstarávaniu**

Hospodárnosť výdavkov, ktoré **nepodliehajú VO/obstarávaniu**, v zmysle MP CKO č. 18 Poskytovateľ overuje v etape konania o ŽoNFP a v prípade relevantnosti aj v etape realizácie projektu (AFK ŽoP / FK nM).

Skupina výdavkov	Hospodárnosť výdavku Poskytovateľ overí v etape		
	konania o ŽoNFP (odborné hodnotenie)	VO/obstarávania (kontrola/FK)	realizácie projektu ¹²⁰ (AFK ŽoP / FK nM)
021 - Stavby (nákup alebo nájom stavieb)	áno	nie	ak relevantné
027 - Pozemky (nákup alebo nájom pozemkov)	áno	nie	ak relevantné ¹²¹

¹¹⁹ Hospodárnosťou sa rozumie vynaloženie verejných financií na vykonanie činnosti alebo obstaranie tovarov, prác a služieb v správnom čase, vo vhodnom množstve a kvalite za najlepšiu cenu. Na úrovni projektu sa hospodárnosťou rozumie minimalizácia výdavkov nevyhnutých na realizáciu projektu pri rešpektovaní cieľov projektu pri zachovaní vyššie uvedených podmienok.

¹²⁰ V prípade, ak sa objavili nové skutočnosti (napr. zmena projektu, zmeny v sadzobníkoch a cenníkoch, zmena právneho rámca a pod.), ktoré by mohli mať vplyv na výsledky predchádzajúceho OHV.

¹²¹ Ak to príslušná Výzva umožňuje, znalecký posudok môže byť predmetom OHV až v etape realizácie projektu (AFK ŽoP / FK nM).

352 - Poskytnutie dotácií, príspevkov voči tretím osobám	áno	nie ¹²²	ak relevantné
502 - Spotreba energie (mimo VO/obstarávania)	áno	nie	ak relevantné
503 - Spotreba ostatných neskladovateľných dodávok (mimo VO/obstarávania)	áno	nie	ak relevantné
512 - Cestovné náhrady	áno	nie	ak relevantné
521 - Mzdové výdavky	áno	nie	ak relevantné
568 - Ostatné finančné výdavky	áno	nie	ak relevantné
902 - Paušálna sadzba na nepriame výdavky určené na základe výdavkov na zamestnancov (nariadenie 1303/2013, čl. 68 písm. b)	áno	nie	nie
903 - Paušálna sadzba na ostatné výdavky projektu (nariadenie 1303/2013, čl. 68b ods. 1)	áno	nie	nie
904 - Paušálna sadzba na výdavky na zamestnancov (nariadenie 1303/2013 čl. 68a ods. 1)	áno	nie	nie
930 - Rezerva na nepredvídané výdavky	áno	nie	nie

Overovanie hospodárnosti výdavkov, ktoré podliehajú VO/obstarávaniu

Hospodárnosť výdavkov, ktoré podliehajú VO/obstarávaniu, Poskytovateľ overuje v dvoch fázach.

Prvá fáza OHV sa uskutočňuje v etape konania o ŽoNFP. Toto overenie Poskytovateľ vykonáva nad rámec minimálnych štandardov stanovených v MP CKO č. 18 a rozsah tohto OHV Poskytovateľ vymedzuje vo svojej internej riadiacej dokumentácii.

Druhá fáza OHV sa v zmysle MP CKO č. 18 uskutočňuje počas kontroly/FK VO/obstarávania a v prípade relevantnosti aj v etape realizácie projektu (AFK ŽoP / FK nM)¹²³.

Skupina výdavkov	Hospodárnosť výdavku Poskytovateľ overí v etape		
	konania o ŽoNFP (odborné hodnotenie)	VO/obstarávania (kontrola/FK)	realizácie projektu ¹²⁰ (AFK ŽoP / FK nM)
013 - Softvér	áno	áno	ak relevantné
014 - Oceniteľné práva	áno	áno	ak relevantné
021 - Stavby (stavebné práce, prípravná a projektová dokumentácia, stavebný dozor a pod.)	áno	áno	ak relevantné
022 - Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí	áno	áno	ak relevantné
023 - Dopravné prostriedky	áno	áno	ak relevantné
029 - Ostatný dlhodobý hmotný majetok	áno	áno	ak relevantné
112 - Zásoby	áno	áno	ak relevantné
502 - Spotreba energie	áno	áno	ak relevantné
503 - Spotreba ostatných neskladovateľných dodávok (VO/obstarávanie)	áno	áno	ak relevantné
511 - Opravy a udržiavanie	áno	áno	ak relevantné
518 - Ostatné služby	áno	áno	ak relevantné

Výnimku z vyššie uvedeného tvoria výdavky vzťahujúce sa k zákazkám do 5 000 EUR (tzv. zákazky malého rozsahu podľa § 1 ods. 14 zákona o VO). Druhá fáza OHV Poskytovateľ vykonáva až počas AFK ŽoP, nakoľko

¹²² Ak výšku výdavku na poskytnutie dotácií, či príspevkov voči tretím osobám ovplyvňuje aj vykonané VO/obstarávanie zo strany Prijímateľa alebo užívateľa, v takom prípade sa OHV vykonáva aj počas kontroly/FK VO/obstarávania.

¹²³ Poskytovateľ použije relevantný postup na OHV stanovený pre etapu konanie o ŽoNFP.

v prípade týchto zákaziek Poskytovateľ nevykonáva kontrolu/FK VO/obstarávania, pričom Poskytovateľ použije relevantný postup na OHV (napr. prieskum trhu).

Žiadateľ/Prijímateľ **sa nezbuje** výlučne a konečne zodpovednosti za dodržanie zásady hospodárnosti výdavkov úkonom Poskytovateľa uskutočneným v rámci jednej z vyššie uvedených etáp implementácie, ktorým neidentifikoval porušenie zásady hospodárnosti výdavkov. Poskytovateľ je oprávnený aj na základe nových, resp. opakovaných úkonov (najmä v prípadoch, ak Poskytovateľ identifikuje nové skutočnosti, ktoré neboli posúdené v čase prvého OHV alebo v prípadoch dodatočného uistenia sa o správnosti výsledku prvého OHV) uskutočnených v rámci jednej z vyššie uvedených etáp implementácie uplatniť voči Prijímateľovi sankcie za nedodržanie zásady hospodárnosti výdavkov.

9.1. Postupy na posúdenie hospodárnosti výdavkov

Pri posudzovaní hospodárnosti výdavkov DOP Poskytovateľ používa nasledujúce **postupy**, ktoré pomáhajú získať primerané uistenie o tom, že výdavky ŽoNFP/projektu sú/budú vynaložené hospodárne:

- FL (finančné limity),
- PL (percentuálne limity),
- prieskum trhu,
- znalecký alebo odborný posudok,
- stavebný rozpočet/rozpočet vypracovaný oprávnenou osobou,
- víťazná cenová ponuka alebo návrh zmluvy úspešného uchádzača z procesu VO/obstarávania,
- ukončené VO/obstarávanie (uzavretá zmluva s úspešným uchádzačom),
- individuálne postupy,
- benchmarky,
- referenčné hodnoty pre vybrané výdavky projektu.

Relevantné postupy, na základe ktorých bude Poskytovateľ OHV ŽoNFP/projektu, budú vymedzené v príslušnej Výzve.

Finančné a percentuálne limity

V prípade výdavkov/skupín výdavkov, pre ktoré Poskytovateľ stanovil FL/PL, sú výdavky oprávnené iba do výšky stanoveného limitu. Akékoľvek prekročenie stanovených limitov bude považované za neoprávnené.

Limitovanie oprávnenej výšky výdavkov sa používa v nasledujúcich prípadoch:

- a) stanovenie FL pre jednotkové výdavky (napr. FL pre hrubú mesačnú mzdu/hrubú hodinovú odmenu, pre dodanie a inštaláciu dočasného (veľkoplošného) pútača, atď.);
- b) stanovenie PL pre skupiny výdavkov (napr. PL pre výšku nepriamych výdavkov projektu k COPV projektu, pre rezervu na nepredvídané výdavky, atď.)¹²⁴.

FL stanovený na úrovni jednotkového výdavku **nepredstavuje** (oprávnenú) jednotkovú cenu výdavku, ale iba limit (strop) do výšky ktorého Poskytovateľ považuje predmetný výdavok za hospodárny. **Dodržaním stanoveného FL pre jednotkový výdavok sa tento považuje za hospodárny.**

Uvedené sa **nevzťahuje** na PL stanovené pre vybrané typy/skupiny výdavkov, ktorých primárnym cieľom je obmedzenie výšky (podielu) vybraných špecifických typov/skupín výdavkov a nie preukázanie hospodárnosti výdavku. Hospodárnosť výdavkov, pre ktoré Poskytovateľ stanovil PL, je žiadateľ/Prijímateľ povinný preukázať aj iným postupom vymedzeným v tejto kapitole Príručky (napr. FL, prieskumom trhu, znaleckým alebo odborným posudkom a pod.).

RO stanovené FL a PL, pre vybrané typy/skupiny výdavkov, sú uvedené na príslušných miestach kapitoly 4.2.1 a 6 až 6.15 Príručky. Stanovené hodnoty FL budú aktualizované v závislosti od vývoja trhových cien (ak relevantné).

¹²⁴ V niektorých prípadoch sú PL stanovené nie len pre skupiny výdavkov, ale aj pre jednotkové výdavky (napr. nákup staviieb, stavebný dozor, odborný autorský dohľad, iné).

Prieskum trhu

Prieskum trhu predstavuje postup na preukázanie alebo OHV najmä v prípade výdavkov, pre ktoré nie sú stanovené FL alebo benchmarky a zároveň žiadateľ nepreukazuje hospodárnosť výdavkov prostredníctvom ukončeného VO/obstarávania, znaleckým alebo odborným posudkom, alebo v prípade výdavkov na stavebné práce - stavebným rozpočtom vypracovaným oprávnenou osobou. Prieskum trhu použije žiadateľ aj v prípade preukazovania hospodárnosti výdavkov, na ktoré sa zákon o VO nevzťahuje, ak je to vzhľadom na charakter a povahu zákazky možné, inak predkladá žiadateľ relevantné zdôvodnenie.

Žiadateľ/Prijímateľ vykoná prieskum trhu získaním/identifikovaním minimálne 3 ponúk od rôznych potenciálnych dodávateľov na predmet zákazky na dodanie tovaru, uskutočnenie stavebných prác alebo poskytnutie služby s cieľom zistenia aktuálnych cenových úrovní. Potenciálni dodávatelia oslovení v rámci prieskumu trhu musia byť spôsobilí dodať tovar, uskutočniť stavebné práce alebo poskytnúť služby, ktoré sú predmetom prieskumu trhu. Ponuky od potenciálnych dodávateľov nesmú byť staršie ako 6 mesiacov ku dňu realizácie prieskumu trhu. Ak ceny tovarov, stavebných prác alebo služieb nezaznamenali na trhu zmenu, je možné pre účely prieskumu trhu použiť aj ponuky staršie ako 6 mesiacov pod podmienkou, že zdôvodnenie tejto skutočnosti bude súčasťou dokumentácie k prieskumu trhu.

Poskytovateľ je oprávnený v rámci Výzvy stanoviť nižší minimálny počet ponúk získaných/ identifikovaných od rôznych potenciálnych dodávateľov (najmä v prípade objektívnych skutočností vyplývajúcich zo špecifik typov oprávnených aktivít a žiadateľov). Uvedené pravidlo sa vzťahuje aj na prieskum trhu realizovaný na základe zákaziek, ktoré boli výsledkom postupu s využitím elektronického trhoviska alebo pri identifikácii zmlúv zverejnených v Centrálnom registri zmlúv.

V prípade, že príslušný výdavok spadá pod tovar/službu/prácu, ktorá je v zmysle § 2 ods. 5 písm. o) a ods. 6, ods. 7 zákona o VO bežne dostupná na trhu, prieskum trhu môže žiadateľ/Prijímateľ vykonať aj na základe zákaziek, ktoré boli výsledkom postupu s využitím elektronického trhoviska (www.eks.sk). V tomto prípade žiadateľ/Prijímateľ identifikuje minimálne 3 rovnaké alebo porovnateľné zákazky (s ohľadom na predmet zákazky), ktorých priemerná hodnota bude preukazovať hospodárnosť príslušného výdavku.

Žiadateľ/Prijímateľ je oprávnený vykonať prieskum trhu aj identifikovaním minimálne 3 zmlúv zverejnených v Centrálnom registri zmlúv, na webovom sídle povinnej osoby alebo v Obchodnom vestníku, ktoré majú rovnaký, resp. porovnateľný predmet zmluvy.

V prípadoch podľa vyššie uvedených dvoch odsekov, t. j. ak žiadateľ/Prijímateľ preukazuje hospodárnosť výdavku na základe zákaziek (zmlúv), ktoré boli výsledkom postupu s využitím elektronického trhoviska alebo na základe zmlúv zverejnených v Centrálnom registri zmlúv, príslušné zmluvy musia byť stále platné ku dňu realizácie prieskumu trhu, resp. nie staršie ako 6 mesiacov ku dňu realizácie prieskumu trhu.

Výstupné informácie o vykonanom prieskume trhu žiadateľ/Prijímateľ zaznamená v zázname z vyhodnotenia prieskumu trhu (tvorí súčasť jednej z príloh ŽoNFP), v ktorom vyhodnotí výsledky prieskumu trhu, t. j. hodnotu získanú aritmetickým priemerom porovnateľných ponúk (ak nie je vo Výzve uvedené inak).

Poskytovateľ je oprávnený OHV nárokováných žiadateľom/Prijímateľom aj na základe Poskytovateľom vykonaného prieskumu trhu. V prípade, ak výška výdavkov nárokováných žiadateľom v rozpočte ŽoNFP prevyšuje ceny identifikované Poskytovateľom na základe ním vykonaného prieskumu trhu, Poskytovateľ bude považovať tieto výdavky za nehospodárne a maximálnou výškou oprávnených výdavkov jednotkových cien žiadateľa/Prijímateľa bude výška oprávnených výdavkov stanovená Poskytovateľom na základe ním vykonaného prieskumu trhu.

Žiadateľ/Prijímateľ je povinný uchovávať všetky podklady z vykonania prieskumu trhu spolu so závermi z vykonaného prieskumu.

Osobitné podmienky pre vykonanie prieskumu trhu môžu byť Poskytovateľom stanovené vo Výzve (ak relevantné).

Znalecký alebo odborný posudok

Žiadateľ/Prijímateľ môže preukázať hospodárnosť výdavkov úkonom znalca podľa zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch alebo odborným posudkom vypracovaným odborníkom¹²⁵ v príslušnej oblasti. Podklady potrebné pre výkon OHV predkladá znalcovi/odborníkovi zadávateľ. Výsledkom práce znalca sú najmä znalecký posudok a jeho doplnenie, odborné stanovisko alebo potvrdenie a odborné vyjadrenie a vysvetlenie (ďalej len „znalecký posudok“). Výsledkom práce odborníka je odborné stanovisko vyhotovené vo forme odborného posudku.

Znalecký alebo odborný posudok (ďalej aj „posudok“) musí byť vypracovaný tak, aby bol preskúmateľný. To znamená, že musí byť vypracovaný v rozsahu, ktorý umožní preskúmať závery z neho vyplývajúce, vrátane preskúmania spôsobu, akým znalec/odborník (ako osoba vykonávajúca OHV) dospel k stanoveniu výslednej ceny. V posudku sa uvedie cena, ktorú možno považovať za primeranú, vyjadrená absolútnym číslom alebo intervalom, ktorého horná hranica predstavuje maximálnu hranicu po zohľadnení všetkých osobitostí a iných špecifik súvisiacich s dodávkou posudzovaného predmetu na úrovni zákazky/logického celku.

Odborný posudok **musí obsahovať**¹²⁶:

- identifikáciu aktivít alebo predmetu zákazky, ktorý je predmetom overenia hospodárnosti, spolu s identifikáciou kódu (ak relevantné) a názvu projektu¹²⁷, ku ktorému sa vzťahuje;
- zoznam podkladov, ktoré boli odborníkovi (ako osobe vykonávajúcej OHV) poskytnuté zo strany zadávateľa;
- identifikáciu zdrojov, ktoré boli použité pre stanovenie ceny, ktorá je primeraná (podstatné zdroje môžu byť k posudku priložené ako príloha, na ktoré bude posudok len odkazovať, pričom v prípade, ak bol odborný posudok vypracovaný znalcom, znaleckým ústavom alebo znaleckou organizáciou s využitím odborného odhadu, sa identifikácia zdrojov podľa tohto bodu osobitne neuvádza);
- stručný popis postupu zisťovania ceny;
- cenu, ktorá je primeraná¹²⁸ v danom mieste a čase, a je vyjadrená absolútnym číslom alebo intervalom;
- odôvodnenie výšky určenej ceny, ktorá je primeraná, s osobitným dôrazom na vplyv osobitostí súvisiacich s posudzovaným tovarom/službou/stavebnou prácou na výšku ceny (aplikuje sa len v prípade, ak existuje výrazný časový rozdiel medzi napr. VO/obstarávaním a obdobím, kedy odborník vypracoval odborný posudok);
- identifikáciu osoby, ktorá vypracovala odborný posudok, vrátane podpisu a dátumu jeho vyhotovenia.

Znaleckým alebo odborným posudkom žiadateľ preukazuje hospodárnosť výdavkov na nákup nehnuteľností (stavby, pozemky/lesy). Znalecký alebo odborný posudok, ktorým sa pri zohľadnení trhových podmienok oceňujú nehnuteľnosti, nesmie byť starší ako 3 mesiace ku dňu predloženia ŽoNFP⁴¹. Uvedená lehota neplatí v prípade, ak bol žiadateľ vlastníkom nehnuteľnosti pred podaním ŽoNFP.

Znaleckým alebo odborným posudkom je možné zo strany žiadateľa preukázať hospodárnosť výdavkov aj na nákup hnutel'ného majetku (napr. špeciálne strojné zariadenia, technológie) v prípade, keď nebolo objektívne možné vykonať riadny prieskum trhu. Táto skutočnosť bude uvedená v čestnom vyhlásení žiadateľa.

Stavebný rozpočet/rozpočet vypracovaný oprávnenou osobou

Stavebný rozpočet/rozpočet vypracovaný oprávnenou osobou je možné použiť na preukázanie hospodárnosti výdavkov v prípade, ak na výdavky na stavebné práce/tovary/služby nie sú stanovené FL a zároveň žiadateľ nepreukazuje hospodárnosť výdavkov na stavebné práce/tovary/služby prostredníctvom ukončeného VO/obstarávania, ani víťaznou cenovou ponukou alebo návrhom zmluvy úspešného uchádzača z procesu VO/obstarávania.

Službami sa v uvedenom prípade rozumejú také služby, ktoré tvoria súčasť stavebného rozpočtu podľa výkazu výmer a sú nevyhnutné pre realizáciu stavebných prác, resp. tvoria súčasť stavby (napr. prípravná a projektová dokumentácia, stavebný dozor a pod.).

¹²⁵ Osoba, ktorá má odbornú spôsobilosť a skúsenosti v príslušnej oblasti. Požiadavky na odbornú spôsobilosť a skúsenosti odborníka v príslušnej oblasti Poskytovateľ vymedzí v príslušnej Výzve (ak relevantné).

¹²⁶ Pre úkon znalca náležitosti upravuje zákon o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a vyhláška č. 228/2018 Z. z. ktorou sa vykonáva zákon o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch.

¹²⁷ Resp. iný údaj, na základe ktorého bude možné jednoznačne preukázať spojitosť odborného posudku s predloženým projektom.

¹²⁸ Neprimeraná cena vyplýva z § 12 ods. 1 až 3 zákona o cenách.

Víťazná cenová ponuka alebo návrh zmluvy úspešného uchádzača z procesu VO/obstarávania

V prípadoch, kedy ešte nebolo ukončené VO/obstarávanie uzatvorením zmluvy s úspešným uchádzačom, avšak došlo k vyhodnoteniu súťažných ponúk zo strany verejného obstarávateľa/obstarávateľa, žiadateľ/Prijímateľ môže hospodárnosť príslušných výdavkov preukázať na základe:

- a) víťaznej cenovej ponuky úspešného uchádzača,
- b) návrhu zmluvy zaslanej úspešným uchádzačom.

Hospodárnosť dotknutých výdavkov bude následne overená aj počas kontroly/FK VO/obstarávania.

Ukončené verejné obstarávanie/obstarávanie

Ukončené VO/obstarávanie je možné použiť ako postup na preukázanie alebo overenie hospodárnosti tých výdavkov, ktoré podliehajú VO/obstarávaniu a pod podmienkou, že predmetné ukončené VO/obstarávanie spĺňa podmienky vymedzené v aktuálnej verzii [Príručky k procesu VO](#).

Vo všeobecnosti platí, že v prípade výdavkov, ktoré podliehajú VO/obstarávaniu, sú na financovanie oprávnené výdavky do výšky, ktorá bola stanovená ukončeným VO/obstarávaním na základe kontroly/FK VO/obstarávania vykonanej Poskytovateľom.

V prípade, ak žiadateľ ukončil proces VO/obstarávania pred predložením ŽoNFP, je oprávnený preukázať hospodárnosť predmetných výdavkov na základe výsledku ukončeného VO/obstarávania, čiže uzavretou zmluvou s úspešným uchádzačom. V takom prípade žiadateľ stanoví v rozpočte ŽoNFP výšku príslušných oprávnených výdavkov v zmysle ukončeného VO/obstarávania.

Týmto nie je dotknutá povinnosť žiadateľa/Prijímateľa dodržať Poskytovateľom stanovené FL a benchmarky (ak relevantné).

Individuálne postupy

Medzi individuálne postupy na preukázanie alebo OHV patria napr.:

- interné predpisy/smernice organizácie žiadateľa/Prijímateľa (v prípade cestovných náhrad na ubytovanie v SR/zahraničí);
- mzdová politika zamestnávateľa/žiadateľa **mimo projektu** (v prípade mzdových výdavkov zamestnancov žiadateľa, resp. odmien za práce vykonávané mimo pracovného pomeru).

Vyššie uvedené individuálne postupy sú v podmienkach OP KŽP používané **vždy v kombinácii so štandardnými postupmi** (napr. FL alebo PL), ktorých výšku stanovil Poskytovateľ, a je preto pre žiadateľa/Prijímateľa záväzná.

Benchmarky

Benchmark (t. j. smerný ukazovateľ mernej investičnej náročnosti) je jedným z postupov na preukázanie alebo OHV, ktorý spočíva v porovnaní plánovanej hodnoty benchmarku na úrovni projektu s referenčnou hodnotou benchmarku stanovenou na optimálnej, resp. prijateľnej úrovni, ktorá predstavuje optimálnu výšku výdavkov HAP na jednotku výstupu projektu (napr. XY EUR za kilometer novovybudovanej kanalizácie).

Pre účel použitia v rámci OP KŽP je benchmark definovaný ako **maximálna prípustná hodnota merateľného ukazovateľa na úrovni projektu za štandardných podmienok**.

V prípade prekročenia stanovenej hodnoty benchmarkov sa za účelom zohľadnenia dopadov reálnych podmienok realizácie projektu oproti štandardným podmienkam použijú Poskytovateľom definované **faktory ZIN**, ktoré vyjadrujú sťažené podmienky realizácie projektu a slúžia na zdôvodnenie ZIN projektu (vyplývajúcej zo stavebno-technických, technologických, prírodných, časových alebo iných dôvodov). Tieto faktory sú Poskytovateľom spravidla taxatívne uvedené pre príslušnú oblasť podpory, pričom žiadateľ/Prijímateľ **nie je oprávnený** zdôvodniť ZIN projektu inými faktormi ako tými, ktoré sú uvedené v príslušnej Výzve.

Prekročenie hodnoty benchmarku nevyhnutne nezakladá dôvod pre následné zamietnutie ŽoNFP. ŽoNFP môže byť v procese hodnotenia kritéria hospodárnosti a efektívnosti výdavkov projektu vyhodnotená ako vyhovujúca aj v prípade prekročenia hodnoty benchmarku, pokiaľ to vyplýva z odôvodnenia faktormi ZIN.

Prekročenie referenčnej hodnoty benchmarku bez relevantného a overiteľného odôvodnenia bude vyhodnotenú ako nespĺnenie podmienky hospodárnosti výdavkov projektu, pričom platí, že takýto projekt nebude v rámci konania o ŽoNFP schválený.

Stanovené hodnoty benchmarkov zahŕňajú COV na HAP, t. j. oprávnené výdavky očistené/znížené o nepriame výdavky, výdavky na stavebný dozor, rezervu na nepredvídané výdavky a DPH.

Konkrétne hodnoty benchmarkov budú vymedzené v príslušnej Výzve (ak relevantné). Stanovené hodnoty benchmarkov budú aktualizované v závislosti od vývoja trhových cien (ak relevantné).

Referenčné hodnoty pre vybrané výdavky projektu

Referenčné hodnoty pre vybrané výdavky projektu predstavujú postup na preukázanie alebo OHV, ktorý spočíva v porovnaní plánovanej sumy pre vybrané výdavky projektu s referenčnou hodnotou pre dané výdavky. Stanovená referenčná hodnota predstavuje maximálnu prípustnú výšku vybraných výdavkov projektu za štandardných podmienok za jednotku určitého (čiastkového) výstupu projektu (napr. XY EUR za m² zateplenej plochy obvodového plášťa budovy, XY EUR za m² zateplenej plochy strešného plášťa budovy).

Tento postup na overovanie hospodárnosti (a zároveň efektívnosti) výdavkov projektu je možné uplatniť najmä v prípadoch, kedy (napr. z dôvodu nedostatočnej databázy vstupných údajov) nie je možné alebo efektívne stanoviť hodnoty benchmarkov, ktoré sa na rozdiel od tohto postupu stanovujú voči výstupom projektu vyjadreným prostredníctvom merateľných ukazovateľov projektu a ktoré vyjadrujú investičnú náročnosť projektu, resp. investičnú náročnosť jednotlivých HAP.

V prípade prekročenia stanovenej referenčnej hodnoty pre vybrané výdavky projektu sa za účelom zohľadnenia dopadov reálnych podmienok realizácie vybraných výdavkov projektu oproti štandardným podmienkam môžu použiť Poskytovateľom definované faktory ZIN, ktoré vyjadrujú sťažené podmienky realizácie projektu a slúžia na zdôvodnenie ZIN vybraných výdavkov projektu (vyplývajúcej zo stavebno-technických, technologických, prírodných, časových alebo iných dôvodov). Tieto faktory sú Poskytovateľom spravidla taxatívne uvedené pre príslušnú oblasť podpory, pričom žiadateľ/Prijímateľ **nie je oprávnený** zdôvodniť ZIN vybraných výdavkov projektu inými faktormi ako tými, ktoré sú uvedené v príslušnej Výzve.

V prípade, ak faktory ZIN nie sú vo Výzve uvedené platí, že žiadateľom uvedené odôvodnenie prekročenia referenčných hodnôt bude posúdené v etape konania o ŽoNFP odborným hodnotiteľom.

Akokoľvek prekročenie referenčnej hodnoty pre vybrané výdavky projektu bez relevantného a overiteľného odôvodnenia bude považované za neoprávnené. Na rozdiel od benchmarkov však prekročenie referenčnej hodnoty pre vybrané výdavky bez relevantného odôvodnenia na základe faktorov ZIN **nesmeruje** k zamietnutiu ŽoNFP v rámci konania o ŽoNFP ale iba **k zníženiu** relevantne nepodloženej časti nárokovanej výšky predmetných výdavkov.

Stanovené výšky referenčných hodnôt pre vybrané výdavky projektu zahŕňajú COV projektu očistené/znížené o nepriame výdavky, výdavky na stavebný dozor, rezervu na nepredvídané výdavky a DPH.

Konkrétne výšky referenčných hodnôt pre vybrané výdavky projektu budú vymedzené v príslušnej Výzve (ak relevantné). Stanovené výšky referenčných hodnôt pre vybrané výdavky budú aktualizované v závislosti od vývoja trhových cien (ak relevantné).